

PRIMUL COPIL DIN LUME

Paola Capriolo (n. 1962) este romancieră și traducătoare italiană. A absolvit Universitatea din Milano, cu o diplomă în filozofie. Și-a făcut debutul în literatură în 1988, cu volumul de proză scurtă *La grande Eulalia*, recompensat cu Premiul Giuseppe Berto. I-au urmat aproape douăzeci de titluri, dintre care amintim *Il nocchiero* (1989), distins cu Premiul Rapallo Carige și finalist la Premiul Campiello, *Il doppio regno* (1991), finalist la Premiul Grinzane Cavour, Barbara (1998), pentru care a primit Premio Nazionale Rhegium Julii, și *Una luce nerissima* (2005), recompensat cu Premio Letterario Basilicata. Paola Capriolo a semnat, de asemenea, numeroase traduceri din limba germană din operele lui Goethe, Kafka, Thomas Mann etc. și a scris mai multe cărți pentru copii, foarte bine primite. Cărțile sale sunt publicate în peste cincisprezece țări.

PAOLA CAPRIOLO

PRIMUL COPIL DIN LUME

Traducere din italiană
de Cristina Gogianu

Cătălin Dorian Florescu

Der Mann, der das Glück bringt

© 2016 by Cătălin Dorian Florescu

First published by C.H. Beck, München 2016

All rights reserved.

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parțială, multiplicarea sa prin orice mijloace și sub orice formă, punerea sa la dispoziție publică pe internet sau în rețele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informației, gratuit sau în scop comercial, precum și alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislației privind protecția dreptului de autor și se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS, 2022, pentru prezenta versiune în limba română (ediția digitală)

ISBN: 978-973-50-7533-0 (epub)

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723.684.194

1

DACĂ AR TREBUI SĂ-I DAU UN NUME destinului meu, i-aș zice simplu: Abel. Fratele meu Abel. Când m-am născut însă, destinul acesta încă nu exista, și nimeni n-ar fi fost în stare să-l prezică. Eu, primul copil, am venit pe lume așa cum aveau să vină pe lume toți ceilalți copii după mine, în necunoaștere, și, la fel ca ei, nu pot să-mi amintesc nimic despre începuturile mele.

Probabil că imaginea cea mai veche pe care o păstrez în amintire e cea a mamei aplecându-se deasupra mea ca să mă sărute de noapte bună: părul ei lung mă atinge în treacăt, are chipul zâmbitor. Și când te gândești că înainte să mă nasc eu nu zâmbea niciodată – din ce mi-au povestit –, dimpotrivă, își petrecea zilele și nopțile în lacrimi, mai ales nopțile, fiindcă atâta timp cât soarele lumina pământul trebuia să hrănească animalele, să strângă și să fiarbă ierburile, să-l ajute pe Adam la truda cea nouă prin care își câștigau pâinea cu sudoarea frunții. Măcar toate acestea îi abăteau atenția, n-o lăsau să cadă pradă gândurilor negre.

Dar, când soarele apunea, iar cei doi se retrăgeau la odihnă în coliba lor, Eva rămânea fără apărare și nu-și mai putea înfrâna lacrimile. Plângea de dorul locului unde se născuseră, locul acela miraculos, pe care, în istorisirile lor, îl numeau „grădina Raiului“. Plângea și din pricina remușcărilor, fiindcă îl sfătuisese pe tatăl meu să ia hotărârea greșită, hotărâre care atunci nu i se păruse mare lucru, dar care, mai târziu, avea să se dovedească extrem de importantă, atât de importantă încât urmarea ei directă a fost alungarea lor din acea patrie, din acea grădină miraculoasă. Astfel se perpelea plângând, iar, când pântecul a început să i se rotunjească, a înțeles despre ce e vorba, simțindu-se și mai năpăstuită, pentru că i se spusese: „În dureri vei naște copii“.

Da, mama m-a născut în dureri. Sau cel puțin așa cred, judecând după oftatul care-i scăpa atunci când își amintea acele momente. Dar, când am ieșit din trupul ei și Adam m-a luat în brațe ca să mă arate Evei, ea, zărindu-

mi chipul luminos ca al unui înger, s-a oprit din plâns pentru totdeauna. „Am dobândit un fiu de la Domnul“, a spus ea cu ochi strălucitori. Și tocmai acesta este înțelesul numelui pe care mi l-a dat: Cain¹.

1. În ebraică, Cain înseamnă „a obține, a dobândi“ (n. tr).

Eu, unul, n-am văzut niciodată grădina Raiului. N-aș fi avut cum, din moment ce hotarul său era vegheat de o ceată de heruvimi înfricoșători, înarmați cu o sabie de foc, care aveau îndatorirea să nu-i lase să mai intre pe Adam și întreaga lui stirpe.

Când au fost alungați din grădina Raiului și au apucat-o spre soare-apune pradă disperării, părinții mei au băgat de seamă că, după o vreme, lumina se face tot mai slabă până ce dispare cu totul, și atunci i-a cuprins groaza. În patria lor nu era nici zi și nici noapte, de aceea nu știau că soarele răsare din nou după ce apune; credeau că sunt condamnați să rățăcească pentru totdeauna pe întuneric. Din fericire, tatăl meu a avut inspirația să frece două pietre una de alta până când, din scânteile lor, s-a aprins focul. Asta le-a dat un strop de curaj, și astfel și-au văzut mai departe de drum, însă continuând să privească înapoi, spre locul de unde pleaseră. Chiar și după ce m-am născut eu, tot mai făceau asta uneori, ațintindu-și privirea spre un punct de la orizont, de parcă ar fi vrut să nu uite drumul de întoarcere, deși știau că întoarcerea nu mai e cu putință.

Între timp învățaseră că, atunci când soarele apune și umbrele se lungesc pe pământ, aerul devine mai rece, prea rece ca să mai doarmă sub cerul liber, cum făceau fără nici o grijă în acea grădină. Așa că s-au hotărât să-și ridice o colibă – cea în care aveam să vin și eu pe lume și în care aveam să-mi petrec anii fericiți ai copilăriei, iar apoi anii neliniștiți și cumpliti ai adolescenței. O locuință de paie și trunchiuri de copaci, simplă, dar primitoare – pot s-o spun cu mâna pe inimă eu, care cunosc casele de cărămidă și palatele superbe ale orașelor. Și tot acolo, în noua lor locuință, au tras o a doua sperietură, când și-au dat seama că zilele devin tot mai scurte, fiindcă în grădina Raiului nu era nici iarnă, nici vară, ci doar căldura blândă a unei veșnice primăveri. Pe urmă, când primăvara a venit din nou – primăvara noastră, pământeană –, au fost de-a dreptul extaziați și timp de-o săptămână n-au făcut altceva decât să alerge pe câmpuri și să se îmbrățișeze

râzând; atunci, din ce mi-au povestit, le-a trecut amândurora prin minte gândul unui copil, atunci am fost zămislit.

De câte ori nu se-ntâmpla ca părinții mei, cu un aer încurcat, să-mi povestească această veche istorie, dezvăluindu-mi-o puțin câte puțin, aproape cu timiditate, oftând la amintirea paradisiului pierdut și a blestemului pe care îl atrăseseră asupra lor și a urmașilor lor... Atunci îmi luam o înfățișare serioasă pentru a le face pe plac, dar în sufletul meu nu înțelegeam ce anume era atât de cumplit. Cu siguranță grădina aia o fi fost splendidă, dar nici locul unde trăiam nu era de lepădat. Primăvara era plin de flori, iar vara, de fructe, pârâul curgea chiar prin spatele colibeii noastre, dându-ne apă ca să ne potolim setea și răcoare în zilele toride. Iar pentru mine Raiul însemna armonia care domnea în familia noastră, însemna părul negru al mamei mele atingându-mă în treacăt, zâmbetul și sărutul ei, și mai însemna mândria de pe chipul tatălui meu când mă privea cum cresc, învățându-mă, zi după zi, să devin bărbat.

Pe vremea aceea, privirile părinților mei erau toate doar pentru mine, eu eram unica speranță a lumii. Și cu ce sete aveam să mă arăt demn de așteptările lor, să răspund iubirii lor, să cresc degrabă... Dacă într-o zi Adam ar fi obosit de atâta muncă (astăzi aș spune „când ar fi îmbătrânit“, dar pe atunci ignoram cu totul existența bătrâneții), m-aș fi îngrijit eu să pun pe masă pâinea cea de toate zilele, transformând în mândrie vechiul blestem.

Ideea nu mă înspăimânta deloc, dimpotrivă, mă entuziasma. Urma să fiu, precum Adam, stăpânul pământului, câștigându-mi cu sudoarea frunții dreptul de a stăpâni peste plante și animale, peste tot ce se găsea sub soare. Iar, în visele mele cele mai îndrăznețe, îmi imaginam că atunci când o să fiu mare o să pot înfrunta chiar și heruvimii, o să le smulg din mână sabia de foc și o să-i însoțesc din nou pe ai mei în patria de unde fuseseră alungați. Dar nu ca să trăim acolo pentru totdeauna, căci asta nu mi-ar fi plăcut; măcar câteva luni pe an aș fi vrut să ne întoarcem să locuim în lumea oamenilor, în coliba noastră frumoasă.

— Povestește-mi, tată, l-am rugat într-una dintre nenumăratele dăți când a venit vorba despre această amintire chinuitoare, cum de-am fost alungați?

— Din cauza noastră, Cain. Am păcătuț prin neascultare.

— Neascultare... Ca atunci când tu îmi spui să fac un lucru, iar eu nu-l fac?

— Ca atunci când îți spun să nu faci un lucru, dar tu îl faci oricum. Am încălcat o poruncă, spre nenorocirea noastră și a ta.

Pe atunci nu știam sensul cuvântului „poruncă“, aveam să-l învăț mult mai târziu. În schimb, am rămas cu impresia că între tatăl meu și Cel care îl alungase din Rai era o legătură foarte asemănătoare cu cea care exista între noi doi, o legătură tată-fiu. Or tații, mă gândeam, sunt făcuți pentru a da porunci, dar și pentru a ierta. Iartă întotdeauna, în cele din urmă, așa cum Adam mă iertase pe mine atunci când mă distrasem închizând pisica într-un sac sau când, tot din joacă, tăiasem coada unei șopârle.

Nu eram nevoit să mă bizui prea des pe bunăvoința alor mei, dar nici să practic virtutea ascultării nu mi se întâmpla din cale-afară. Faptul că eram singur la părinți, singurul copil din lume, avea avantaje uriașe, de care, pe atunci, nici măcar nu-mi dădeam seama: mi se permitea aproape tot, iar, dacă vreodată Adam și Eva se vedeau nevoiți să-mi refuze ceva, o făceau cu o neplăcere atât de vizibilă, încât eu, cel dintâi, renunțam imediat la capriciul cu pricina, numai ca să nu-i îndurerez. Așa că spiritul meu de revoltă se concentra în întregime asupra acelei îndepărtate și invizibile Autorități care ne alungase din grădina Raiului și care, cine știe din ce motiv, se încăpățâna să nu ierte.

2

AVEAM ȘAPTE ANI când viața aceea binecuvântată a luat sfârșit. Mama devenise mai preocupată de ceva, mai distrată, de parcă ar fi clocit un gând la care nu voia să mă facă părtaș. Seara, ea și cu tata se sfătuiau îndelung, întrerupându-se imediat ce mă apropiam. La început, n-am dat prea mare importanță la toate acestea – cum mi-aș fi putut imagina ce mi se pregătește? Pe urmă, și trupul Evei a început să se schimbe: haina pe care o purta, o tunică simplă de in, a devenit strâmtă și tot mai întinsă pe pântecul ei, care încet- încet a ajuns să aibă o formă neliniștitoare de semisferă. Eu, unul, nu pricepeam ce-i toată schimbarea asta, în schimb, părinții mei păreau chiar să se bucure de ea, și deseori l-am surprins pe Adam că mângâie zâmbind pântecul umflat al soției lui.

Într-o zi mi-am luat inima-n dinți și i-am cerut niște explicații tatălui meu. Cumva mama nu se simte bine? l-am întrebat. Mâncase oare din greșeală vreuna din ierburile acelea rele despre care mă avertizaseră mereu și din cauza cărora li se umflă burta caprelor, ba chiar și copiilor prea pofticioși?

În fața întrebărilor mele naive, Adam a izbucnit în râs. Atunci am auzit pronunțat pentru prima dată cuvântul „frate“. Nu, mama nu mâncase niciun soi de iarbă rea. Sigur, nu se simțea prea bine, dar asta era mai mult decât firesc, și data trecută se întâmplase la fel.

— Data trecută?

— Când te-ai născut tu, Cain.

— Dar eu m-am născut deja, ar fi trebuit ca răul să-i treacă de multă vreme.

— Acum urmează să se nască alt copil: fratele tău.

Încă de la bun început, cuvântul acela m-a tulburat. M-am gândit la ouăle clocite de cloșcă, care se spargeau toate deodată, eliberând o mică turmă de puișori dezorientați, la iezii gemeni ai caprelor, la pisicuții cu ochii încă lipiți, care se războiau agitându-se ca să apuce mameloanele pisicii. Ce

însemna acest „frate“? Cineva cu care să fiu nevoit să împart mâncarea, casa, iubirea părinților?

Eu nu vă sunt de-ajuns? aş fi vrut să-i întreb. Dar n-am scos niciun cuvânt. L-am urmat pe tata afară din colibă şi, fără să-i mai pun alte întrebări, m-am dus cu el ca să strângem lemne de foc.

Fratele meu Abel s-a născut câteva luni mai târziu, într-o dimineaţă de toamnă. În zori, o auzisem pe mama ţipând. Imediat după aceea, Adam m-a trezit şi mi-a zis să ies din colibă. Nu înţelegeam de ce, în definitiv, era vorba despre naşterea fratelui meu, un eveniment care privea întreaga familie şi la care aş fi avut tot dreptul din lume să particip. În schimb, uite că eram alungat din cauza aceluia intrus chiar înainte ca el să fi ieşit din trupul Evei.

Am aşteptat afară, în faţa casei, şi-am încercat să-mi amănesc aşteptarea jucându-mă cu caprele şi făcându-le mici renghiuri care le speriau atât. În tot timpul ăsta, însă, stăteam cu urechea ciulită la zgomotele ciudate care răzbăteau dinăuntru colibei. De câteva ori, tata a ieşit ca să aducă apă de la izvor şi s-a întors în mare grabă, fără să-mi arunce măcar o privire sau un cuvânt. Au trecut ore la rând până când s-a arătat din nou în pragul casei şi mi-a făcut semn să-l urmez înăuntru.

Mama zăcea pe salteaua de paie şi era acoperită cu o pânză de cânepă. În braţe, strânsă la pieptul ei, ţinea o creatură minusculă, care dădea din mânuţele durdulii.

— E fratele tău, Abel, mi-a spus tata cu o voce solemnă.

M-am apropiat de salteaua de paie. Fiinţa căreia i se pusese numele Abel s-a întors, înfricoşată poate de zgomotul paşilor mei, apoi s-a liniştit imediat, cu privirea ţintă la mine, de parcă ar fi vrut să mă cerceteze atent.

Nu era un copil frumos, mie cel puţin mi-a inspirat numaidecât o vagă repulsie. Cu siguranţă chipul lui nu împrăştia lumină precum al meu în momentul naşterii. În schimb, ochii de culoarea mării aveau o căutătură atât de intensă, încât păreau în stare să-ţi pătrundă până-n adâncul sufletului, astfel că, atunci când m-am trezit cu ei aţintiţi asupra mea, mi-am ferit privirea.

— E fratele tău, Cain, mi-a zis mama. De-acum nu mai eşti singur.

Ştiam şi eu că nu voi mai fi niciodată nici singurul fiu din colibă şi nici

singurul moștenitor al lumii. În lunile care au urmat, a trebuit să fac mari eforturi ca să mă obișnuiesc cu acest gând. A trebuit să mă obișnuiesc cu existența unui „altuia“, a Celuilalt, iar asta fiindcă pe Adam și Eva nu-i considerasem niciodată astfel, ei erau părinții mei, protectorii mei plini de iubire, rădăcinile mele. Acum, în schimb, când vorbeam cu Abel și-i spuneam „tu“, cuvântul acela avea un înțeles diferit, nebănuț, iar el, din leagăn, îmi răspundea de fiecare dată ațintindu-și asupra mea privirea blândă și întrebătoare a acelor ochi de culoarea mierii.

Când, în cele din urmă, s-a ridicat din pătuț, situația a părut că se îmbunătățește. La urma urmei, nu era chiar așa de rău, dimpotrivă, era chiar amuzant să ai un frate mai mic pe care să-l înveți, să-l călăuzești, căruia să-i comanzi, la fel cum făcea Adam cu mine. Un omuleț cuminte și ascultător, care era atent la vorbele mele și mă lua drept model în tot și-n toate.

— Nu, Abel, pe-aia n-ai voie s-o culegi, e o plantă otrăvitoare.

— Da, Cain.

— Dar cum s-o face oare ca să traversezi pârâul? Uite, fă ca mine, pune piciorul pe piatra asta...

— Da, Cain.

Orice ce i-aș fi zis, răspundea la fel – „Da, Cain“ –, și formula asta, mereu aceeași, mă cam scotea din sărite, pentru că uneori mi-aș fi dorit ca fratele meu să-și arate propria voință; însă el era prea supus, sau poate prea bun, ca să mă contrazică. De parcă nu ținea să aibă dreptate sau să se impună, și făcea ce-i ceream nu atât din convingere sau respect pentru autoritatea mea de frate mai mare, cât dintr-un soi de indiferență lăuntrică. Când venea vorba de acțiune, mă asculta și se lua după mine fără să comenteze, iar asta fiindcă, la drept vorbind, nu-i prea păsa. Nu-l interesa cu adevărat decât să observe, să contemple. Era în stare să petreacă minute întregi examinând un fir de iarbă, un cărăbuș, un smoc de lână, ținându-l cu delicatețe în palma grăsuță și întorcându-l pe toate părțile cu un aer încântat. Iar atunci când eu, sătul să-l văd cum se pierde în asemenea nimicuri, i-l smulgeam din mână ca să-l arunc, nu protesta niciodată, dar în privirea lui adâncă întrezăream o lumină tristă, care aducea a reproș.

Când s-a făcut ceva mai mare, m-am hotărât să-l învăț să se lupte. Îmi meșterisem o mică armă dintr-o piatră ascuțită legată în capătul unui băț.

Astfel înarmat, hoinăream prin jurul colibei, lovind tot ce-mi ieșea în cale, fără vreun motiv anume, doar ca să-mi încerc puterile și pentru că mă gândeam că pe viitor mi-ar fi putut fi de folos să știu să mă lupt. Continuam să am acele socoteli neîncheiate cu heruvimii, aveam de înfruntat o mare provocare, iar fratele meu avea să-mi fie alături în acea bătălie crucială.

Am încercat să-i explic despre ce-i vorba, dar el nu părea să priceapă.

— Credeam că-ți place să trăiești aici, Cain. Întotdeauna mi-ai spus că această colibă e cel mai frumos loc din lume...

— Sigur, așa ne pare nouă, dar asta numai pentru că nu cunoaștem altele. Tocmai tu, Abel, care studiezi cu atâta atenție chiar și cea mai mărunță frunză, nu ești curios să afli ce se găsește dincolo de valea asta, acolo unde privirea noastră nu ajunge? Nu ești nerăbdător să descoperi minunile acelei grădini despre care ne vorbesc atâta părinții noștri, să-i guști fructele, să te întorci și să fii din nou stăpân peste ea?

— Eu unul n-am fost niciodată stăpân peste grădina aceea. Și nici măcar tu.

Avea adesea astfel de răspunsuri pedante, care, fiindcă mă enervau, mă împingeau uneori să-i ard o palmă drept pedeapsă. De data aceea, însă, am lăsat-o baltă.

— Exact, tocmai în asta și stă nedreptatea. Eu și cu tine, Abel, amândoi am fost văduviți de moștenirea noastră, atâta doar că tu te resemnezi, în timp ce eu... De altfel, ești încă mic, atunci când vei fi mare, vei vedea altfel lucrurile. Între timp, important este să înveți cum să mânuiești unealta asta. Uite, fă ca mine...

Cu piatra mea ascuțită, am ras coama unui tufiș și, când i-am pus arma în mână, Abel mi-a repetat gesturile la perfecție, încât a trebuit să-l felicit pentru îndemânare. Însă felul cum le repetase era ciudat, detașat, fără umbră de furie sau violență, de parcă odată cu lovitura în sine ar fi vrut să-i ceară scuze tufișului pentru paguba pe care i-o producea.

— Ca să te lupți cu adevărat bine, trebuie să știi să urăști, am încercat să-i explic.

La care el mi-a aruncat o privire uimită:

— De ce-ar trebui să urăsc tufișul ăla? Doar nu mi-a făcut nimic.

— Nici mie nu mi-a făcut nimic, și doar nu crezi că mi-aș pierde timpul

purtând ură tufişurilor. Nu trebuie să-mi iei cuvintele ca atare. Dar, când ridici băţul şi-l agiţi în aer, nu simţi cum fierbe ceva în tine? Ca o furie plăcută şi plină de exaltare a sângelui, care-ţi călăuzeşte braţul să lovească cu toată forţa?

Abel a scuturat din cap:

— Când ridic băţul, înainte să aplic lovitura, îl mişc în aer de câteva ori, pentru ca păsările şi insectele să aibă timp să se pună la adăpost.

— Dar dacă în faţa ochilor ai avea un urs, în loc de un tufiş?

— Dacă ursul m-ar ameninţa, aş încerca să-l pun pe fugă, iar dacă nu s-ar lăsa... Ei bine, da, atunci l-aş lovi. Dar nu cred că aş simţi vreo plăcere.

Nu-i nevoie să mai spun că în scurtă vreme, prin firea lui blândă, Abel a devenit fiul preferat. Dacă eu, uneori, ieşeam din cuvântul părinţilor şi suportam pedeapsa, fratele meu a ajuns la vârsta de opt ani fără măcar să ştie ce e aceea o pedeapsă, ceea ce mi se părea un favoritism de nesuportat. Să ne înţelegem, îmi iubeam fratele, dar una era să-l iubesc, şi-alta să accept ceea ce credeam că este pur şi simplu o nedreptate. În definitiv, eram primul născut, ba chiar şi fiul cel mai frumos. Când mă duceam să mă oglindesc în apele izvorului, încă îmi zăream pe chip lumina aceea care îi uscase lacrimile Evei, doar că nu mai era lumina naivă şi neştiutoare a copilăriei, ci strălucirea forţei şi a unei adolescenţe viguroase, care în curând avea să se transforme în virilitate plină de curaj. Şi totuşi, în locul tuturor acestor trăsături, ai mei păreau să prefere inocenţa paşnică a lui Abel. Îl răsfăţau ca pe un bebeluş, îl protejau de orice pericol cu un soi de grijă încărcată de nelinişti, de parcă tocmai acea blândeţe care îi bucura atât de mult le-ar fi inspirat, în acelaşi timp, o teamă pentru viitorul lui.

Odată, mama s-a trezit ţipând în inima nopţii. Alarmaţi de acel ţipăt, ne-am trezit şi noi.

— Eva! a strigat tata, apucând-o de braţe ca să oprească tremuratul care o zgâlţâia din toate încheieturile. Ce-i cu tine? Ce-a fost asta?

— Un vis, a răspuns ea. Un vis îngrozitor.

— Ce-ai visat?

— Nu mă întreba. Nu, chiar nu pot să spun.

Şi, oricât a insistat el, n-a vrut să povestească ce visase. Imediat ce s-a mai liniştit puţin, s-a ridicat din aşternuturi ca să se ducă la culcuşul unde

dormea fratele meu și să se întindă lângă el, strângându-l la piept. Apoi, continuând să-l țină în brațe, s-a întors spre mine, aruncându-mi o privire lungă și severă, pe care n-am știut cum s-o iau.

3

ADAM NU ERA ÎNCĂ BĂTRÂN, însă curând a venit și ziua când s-a simțit prea obosit ca să mai muncească de unul singur, așa că s-a hotărât să ne ceară ajutorul nouă, copiilor lui, încredințându-i fiecareia partea sa de moștenire. Or tocmai odată cu acea hotărâre au început și necazurile.

— Cain, tu ești primul născut și ție îți las în grijă ogoarele, pământul acesta frumos, pe care, așa cum e scris, va trebui să-l lucrezi cu sudoarea frunții tale, la fel cum am făcut și eu înaintea ta. Abel, ție îți revine să ai grijă de turme, oi și capre, și de toate animalele folositoare omului, până la albinele cele mici care zumzăie în jurul fagurilor.

Auzind aceste cuvinte, nu m-am putut abține să nu protestez.

— Tată, mi se pare că fratelui meu îi revine o sarcină mult mai ușoară. Așadar, eu va trebui să fiu cel care trudește pe câmpuri, îndurând de unul singur toată greutatea blestemului, în timp ce Abel va putea să hoinărească în lung și-n lat cu turmele?

— Și aceea este tot o trudă, Cain: să tunzi oile, să mulgi caprele, să aduni miera, să ai grijă ca fiecărui animal să-i fie bine și să le ții departe pe prădători... Și-apoi, tu ești un tânăr bine făcut, aproape un bărbat, în timp ce fratele tău abia dacă a trecut de vârsta copilăriei. E bun, răbdător și înțelept, tocmai calitățile de care e nevoie ca să aibă grijă de animale. În schimb, brațele lui sunt încă firave și nu cred că are să ajungă vreodată la fel de puternic ca tine.

— Așadar, un motiv bun ca mie să-mi încredințezi munca cea mai grea! am strigat, pradă unei mâinii care m-a făcut să-mi pierd simțul măsurii. Ar trebui să ispășesc pentru forța trupului de parcă ar fi un păcat?

— Va trebui să te folosești de ea ca de un dar. Lucrând pământul, și tu vei învăța răbdarea, iar asta te va ajuta să-ți înfrânezi spiritul revoltat.

— Dar când vreodată m-am răzvrătit eu? Îmi pare că mă iei drept altcineva, acel cineva care nu trebuia să mănânce un anumit fruct și care, în schimb, într-o bună zi, a încălcat porunca...

Tatăl meu s-a încruntat.

— Ai dreptate, Cain, eu sunt cel dintâi răzvrătit, drept urmare nu te pot pedepsi pentru cuvintele pe care ai îndrăznit să le rostești. Dar, tocmai pentru că m-am răzvrătit, cunosc valoarea ascultării. În schimb, tu n-o cunoști încă și va trebui s-o deprinzi.

— Asta este o amenințare?

— Este sfatul unui tată căruia îi e scumpă fericirea ta, la fel cum îi este fericirea lui Abel.

— Întocmai, fericirea lui Abel.

— Nu care cumva ai vrea să stăpânești tu totul? Și pământul, dar și turmele? Sau poate că de fapt te sperie truda?

— Mă cunoști doar, nu poți crede una ca asta despre mine.

— Nici nu gândesc așa ceva. Deci descrețește-ți fruntea, Cain. Când o să vezi încolțind prima recoltă, mă vei binecuvânta pentru partea pe care ți-am încredințat-o.

Și astfel, în timp ce eu străpungeam pământul cu plugul, Abel hoinărea pe pășuni, unde își mâna oile și caprele la păscut.

Adam avusese dreptate atunci când spusese că fratele meu era înzestrat cu toate calitățile necesare ca să aibă grijă de animale: părea de-a dreptul născut pentru acea meserie. Nu era animal care să nu-l îndrăgească și care să nu vădească o încredere oarbă în el, de la berbecii bătauși care-i mâncau din palmă la albinele care zumzăiau în jurul lui fericite și liniștite, scutindu-l de orice înțepătură. Observându-l la muncă, dacă astfel se poate numi hoinăreala aceea veselă, aveai impresia că te-ai întors în vremurile pe care eu le cunoșteam doar din poveștile alor mei, vremurile în care omul trăia în grădina Raiului, iar între el și celelalte specii nu exista niciun fel de neîncredere sau dușmănie.

Așadar, în timp ce eu îmi rupeam spatele întorcând brazdele, semănând și culegând, fratelui meu Abel îi revenea privilegiul de a retrăi acea armonie pierdută, de parcă în cazul lui alungarea din Rai nu se întâmplase niciodată. Poate că era răsplata pentru ceea ce toți ceilalți numeau bunătatea lui, și care mie îmi părea mai degrabă o viclenie ascunsă cu grijă, ca să iasă mereu în avantaj și ca să-și atragă iubirea părinților.

De aceea eram convins că-și lasă intenționat animalele să intre pe

pământurile mele și să-mi distrugă cu copitele lor un teren proaspăt arat sau să pască vlăstarele abia răsărite. Nu se întâmpla adesea, dar se întâmpla, și de fiecare dată ne certam din cauza asta. Sau, mai bine spus, eu aș fi vrut să mă cert, așa că dădeam fuga la fratele meu, agitându-mi pumnii și împrôșcându-l cu vorbe grele, însă el reușea mereu să mă dezarmeze.

— Iartă-mă, Cain, îmi zicea îndreptând spre mine, ca pe o armă, acel zâmbet blând, pe care-l uram din tot sufletul. Chiar nu știu cum de s-a putut întâmpla așa ceva. Turma era liniștită, strânsă în jurul meu, dar a fost deja ajuns o clipă de neatenție, și uite că au profitat de ea ca să-ți calce pământul. Știu foarte bine că n-au voie să facă asta, le-am repetat-o de mii de ori și acum o să mă duc să le zic eu vreo două...

Era cu adevărat convins că oile și caprele înțeleg ce le spune, așa cum toate animalele înțelegeau limba lui Adam în grădina Raiului, recunoscându-și în el îngrijitorul. Și, cine știe, poate că într-adevăr așa și era. Dar atunci, mă gândeam eu, ori fratele meu nu e în stare să se facă ascultat de animalele acelea, ori el însuși le provoacă anume ca să-mi facă paguba. Când azvârleam cu piatra după vreo capră sau vreo oaie ca s-o alung de pe pământul meu (fapt de care Abel i se plângea de fiecare dată tatălui nostru și care se lăsa mereu cu reproșuri grele din partea lui Adam), mi se întâmpla să mă gândesc că piatra aceea ar fi trebuit s-o arunc în altcineva, că altul era adevăratul vinovat care trebuia pedepsit.

— Adam, cred că dintre cei fiii noștri Abel e fără doar și poate cel mai ascultător, dar trebuie să recunoaștem că cel mai frumos e Cain, i-a spus Eva odată, în timp ce luam cu toții masa de seară, după o zi grea de muncă.

— Într-adevăr, însă nu e bine să spui asta de față cu el, a răspuns Adam.

— Și de ce, mă rog? De față cu el îl laudăm chiar prea adesea pe Abel pentru virtuțile caracterului său. Ce rău e dacă o dată îl laudăm și pe Cain pentru înfățișarea lui?

— Am înțeles, vrei să faci pace...

— Pace? s-a auzit vocea impertinentă a lui Abel. Dar noi nu suntem în război, nu-i așa Cain? Ba dimpotrivă, ne înțelegem cât se poate de bine.

— Da, cât se poate de bine, am confirmat printre dinți.

— Cu atât mai bine, a răspuns mama noastră. Oricum, vorbele mele nu aveau un scop ascuns. Uneori, când te privesc, Cain, mi se pare că re trăiesc

momentul nașterii tale, fiindcă porți pe chip aceeași strălucire și, uitându-mă atent la tine, mă încercă aceeași uimire de atunci, dar și o neliniște ciudată.

— Ai dreptate să te cuprindă neliniștea, a spus tata, iar tu, Cain, vezi să nu te mândrești prea mult cu frumusețea ta. Adu-ți aminte că și Satana, cel care a căzut din Rai mai apoi, era cel mai frumos dintre toți îngerii, iar chipul lui împrăstia o lumină cerească. Însă tocmai frumusețea l-a făcut să cadă în păcatul trufiei și l-a împins să se răzvrătească.

Eva mi-a aruncat o privire neliniștită, aproape imploratoare, însă m-am făcut că n-o văd.

— Evident, tată, că nu pot să-ți fiu recunoscător pentru această comparație, dar îți mulțumesc oricum pentru sfat. Da, voi lua bine aminte la povestea Satanei, prințul cetelor iadului, când va fi cazul să aleg dacă să-mi plec capul sau să mă răzvrătesc.

— Nimeni nu-ți cere să-ți pleci capul, Cain, a spus Adam.

— Așa să fie oare? Mi se păruse că...

— Destinul tău e să fii stăpânul lumii, împreună cu Abel. Trebuie doar să-ți amintești că regatul tău se termină acolo unde începe al lui.

— Iar al lui se sfârșește acolo unde începe al meu, sau greșesc? Asta ar trebui să și-o amintească și el, în loc să-și trimită oile să-mi distrugă pământurile.

— Nu se va mai întâmpla, Cain, îți promit, a spus Abel cu veșnicul lui ton de scuză. Dar uneori, trebuie să recunoști, se întâmplă exact opusul: împingi aratul până în pășuni, luându-le animalelor mele iarba de păscut. Eu însă n-am protestat niciodată, pur și simplu mă mut un pic mai încolo cu turmele. Ar fi o nebunie să se certe frații pentru asemenea nimicuri.

— Uite, auziți ce spune? Acum mă face și nebun...

— Ai înțeles greșit, Cain. Sau poate cauți dinadins să înțelegi greșit.

Dinspre Eva s-a auzit un suspin.

— Oile lui, câmpurile mele... Turmele mele, aratul lui... Se poate oare chiar să nu știți să vorbiți altfel? Nu aceasta era limba Raiului, dar acum pare că oamenii au uitat-o cu totul și cunosc doar aceste cuvinte: al meu și al tău...

4

ADAM NU GREȘISE ATUNCI CÂND INTUISE că, lucrând pământul, aveam să învăț, dacă nu tocmai cum să devin răbdător, atunci măcar cum să-mi înfrânez spiritul de răzvrătire. Oricât de mult mă încredeam în priceperea și forțele mele, am înțeles destul de repede că asta nu era de ajuns ca să-mi asigure izbânda, ci trebuia să dau socoteală unor forțe invizibile, cărora eram nevoit să mă supun. O grindină violentă mi-a distrus plantele abia încolțite, obligându-mă să semăn din nou. Apoi a venit o lungă perioadă de secetă și, ca să salvez măcar jumătate din recoltă, a trebuit să aduc apă de la izvor, cărând-o în găleți mari și grele până la ogoarele cele mai îndepărtate. În tot acest timp, turmele lui Abel înfloreau: nici cea mai ușoară boală nu-i atingea vreodată animalele, oile și caprele se înmulțeau neîntrerupt și aveau ugerul plin de lapte, găinile făceau ouă cu o punctualitate veselă, albinele roiau harnice, adunând nectarul din mii și mii de feluri de flori ca să-i ofere stăpânului lor mierea cea mai parfumată și delicioasă.

Nu înțelegeam de ce lucrurile ar trebui să continue astfel. Nici de ce lui îi ieșea totul, în ciuda vârstei necoapte și a trupului fragil, în timp ce eu, care eram mai mare, mai puternic și mai inteligent, îmi vedeam iar și iar truda zădărnicită de forțe care-mi stăteau împotrivă.

Într-o zi, m-am hotărât să-l întreb chiar pe el, pe Abel. Nu că m-aș fi așteptat cu adevărat la un răspuns, însă întrebarea aceea mă ardea pe dinăuntru atât de tare, că trebuia să-i dau glas. În plus, în perioada aceea chiar ne înțelegeam bine. De la o vreme, turmele lui nu mai încălcau hotarul stabilit, iar eu eram prea ocupat să scot rod din pământurile mele ca să mai am timp să-mi extind terenurile, folosindu-mă de acel vicleșug cu aratul. Astfel, în mijlocul unei zile frumoase de vară, când lucrasem încă din zori, iar soarele ardea în înaltul cerului, acoperindu-mi fruntea de broboane de sudoare, i-am acceptat invitația să mă odihnesc alături de el pe pășune, la umbra unui stejar uriaș. Când m-am așezat lângă el, Abel mi-a dat un

castron plin cu lapte, iar eu, în schimb, i-am oferit o mână de cireșe. Am mâncat și am băut întinși pe iarbă, în timp ce în jurul nostru turmele pășteau liniștite: o adevărată sărbătoare a iubirii fraterne, așa cum rar se petrecea între noi.

După ce-am golit castronul cu înghițituri mari (aveam o sete arzătoare), i-am pus așadar întrebarea. El a zâmbit în tăcere, plecându-și ușor pleoapele peste ochii de culoarea mierii.

— Vezi, exact la asta mă așteptam! am exclamat atunci. Nici măcar nu știi ce să răspunzi. Așa cum a zis cândva Adam, eu sunt stăpânul lumii. Împreună cu tine, firește, dar orișicum asta sunt: în afară de tine, nu există ființă pe pământ care să-mi poată contesta stăpânirea. Cel puțin așa ar trebui să fie, dar nu este. În fiecare zi trebuie să mă lupt cu forțe potrivnice, care-mi scapă de sub control, de parcă o mână invizibilă le-ar asmuți împotriva mea. Oricât încerc să mă eliberez, mâna aceea mă urmărește ca un dușman de temut, mă apucă de poalele hainei și mă aruncă la pământ.

— Cain, niciun om nu se poate numi stăpânul lumii, indiferent ce-a zis Adam. Greșeala ta e, poate, tocmai asta, că nu recunoști că unele lucruri nu se supun puterii tale.

— Firește că nu recunosc, altfel ce stăpân aș mai fi?

Abel a zâmbit din nou.

— Știi tu oare pe ce se sprijină temelia pământului, cunoști căile luminii și ale vântului? Știi cum se nasc norii și fulgerul, sau ploaia care face câmpurile să rodească ori grindina care le distruge? Nu, tu nu știi nimic despre toate acestea, și totuși te consideri stăpânul lumii și nu îngădui nicio îngrădire a autorității tale.

— Nici tu nu știi nimic despre toate acestea, Abel, dar lucrurile îți merg bine. Cum îți explici?

— Vezi tu, eu nu mă consider stăpânul nimănui, nici măcar al animalelor aflate în grija mea, și, cu atât mai puțin, stăpânul lumii. Și, așa cum le mulțumesc oilor pentru lână, albinelor pentru miere, caprelor pentru lapte, făcând tot ce-mi stă în putere ca să le fie bine, tot astfel îmi arăt recunoștința și față de acea mână invizibilă, cum o numești tu, pentru că se arată binevoitoare și mă cruță de tot felul de neazuri.

— Îți arăți recunoștința? Și în ce fel?

— În loc să beau tot laptele sau să-l aduc la colibă, pun la păstrare partea cea mai bună, la fel fac și cu lâna, mierea, cu toate bunurile pe care mi le dăruiesc animalele. Apoi, la fiecare lună nouă, adun pe stânca aia de acolo, de sus, tot ceea am strâns, aprind focul și-l las să ardă până când fumul ajunge până sus la cer.

Mi se părea o idee absurdă, ceea ce i-am și zis. Odată arse, toate acele lucruri nu mai erau de niciun folos.

— Nu totul trebuie să folosească la ceva anume, mi-a întors-o el. Cu jertfa aceea, așa o numesc, îmi exprim nu doar recunoștința, speranțele mele pentru ceea ce o să vină, ci și mulțumirea. Afirm încă o dată, solemn, că-mi doresc să trăiesc în armonie cu tot ce este în jurul meu.

— Cu alte cuvinte, încerci să îndupleci mâna aceea invizibilă să te cruțe și pe viitor... Da, acum înțeleg.

— Ia-o cum vrei.

M-am ridicat, era timpul să mă întorc la muncă. Cuvintele lui Abel mă tulburaseră, întinând sentimentul de prietenie fraternă pe care, încă o dată, mă amăgisem că-l simt.

Și totuși nu mi le puteam scoate din minte. În zilele care au urmat, n-am făcut altceva decât să le întorc pe toate părțile, fie și numai pentru a le respinge de fiecare dată ca pe o propunere rușinoasă. Tocmai eu, care visam să-i înfrâng pe heruvimi, să fiu nevoit să mă umilesc implorând favoruri de la exact aceeași putere care ne alungase din patria noastră? Dacă făcea așa ceva, ba chiar de bună voie, însemna că Abel n-avea nici măcar o fărâmbă de orgoliu; eu, în schimb, eram altfel. Eram primul născut al celui care, cândva, înfruntase o poruncă nedreaptă, așa că aveam să mă arăt demn de sângele meu. Nici măcar asemănarea dintre chipul meu și cel al îngerului răzvrătit nu avea puterea să mă înfricoșeze. Ajunsesem la concluzia că, dacă ar fi trebuit să aleg, aș fi preferat să domnesc peste cetele iadului decât să fiu slugă în grădina Raiului.

Dar Satana era un înger, o ființă de foc, în timp ce eu eram făcut din carne, iar carnea e neputincioasă. Totuși, poate că munca istovitoare la câmp și dezamăgirile zilnice nu aveau să fie de-ajuns ca să mă îngenuncheze. Asupra noastră s-a abătut, însă, o noapte în care, deodată, slăbiciunea și neputința mi-au devenit atât de evidente, încât gândul de a

opune rezistență mi s-a părut absurd până și mie.

Totul a început puțin înainte de ivirea zorilor. O pătură neagră de nori s-a întins încet-încet peste vale, ascunzând soarele și ștergând conturul dealurilor. Când Adam și-a dat seama ce se întâmplă, ne-a poruncit să intrăm înapoi în colibă, fiindcă se punea de-o furtună. Dar aceea nu era o furtună, era o vijelie cum nu mai văzuserăm vreodată, dintre cele care zguduie lumea din temelii. De asta ne-am dat seama jumătate de oră mai târziu, când o ploaie de fulgere a luminat orizontul ca-n plină zi, după care s-a tot apropiat și ne-a înconjurat coliba ca într-un asediu tot mai strâns. Pereții se zgâlțâiau, tunetele explodau cu un asemenea bubuit, încât trebuia să ne acoperim urechile cu mâinile, ploaia se revărsa pe acoperiș de parcă cineva, acolo sus, ar fi răsturnat o găleată uriașă.

Îngroziți, ne-am ghemuit toți în culcușurile noastre, mai puțin Abel, care a rămas liniștit la masă, protejând flacăra lumânării cu palmele, altfel probabil că s-ar fi stins, atât de puternice erau rafalele de vânt care șuierau printre grinzile de lemn. Dar niciunul dintre noi nu mai judeca îndeajuns de limpede încât să-i fie recunoscător, iar eu cel mai puțin dintre toți. Singura noastră grijă era să numărăm clipele, tot mai scurte, dintre fulger și tunet.

— E un blestem! a țipat mama când a căzut primul fulger în fața noastră.

— Nu spune prostii, femeie, a zis Adam, și nu-i speria pe copii. Îmi pare că blestemul l-am îndurat deja.

Ei, da, m-am gândit, dar nu și eu. Și în același timp mi-am amintit vorbele lui Abel: „Știi oare cum se nasc norii sau fulgerul?” Nu, nu știam. Și, chiar de-aș fi știut, brațele mele n-ar fi fost îndeajuns de puternice încât să alunge trăsnetul. Să dezarmez heruvimii... Cum putusem să mă gândesc la un asemenea plan copilăresc? N-aș fi reușit nici de-aș fi fost de-adevăratelea conducătorul îngerilor răzvrățiți, darămite fiul a doi sărmani care acum aruncau priviri imploratoare către cer. De acord, aveam să implor și eu. Aveam să urmez exemplul lui Abel, cel mai viclean dintre noi toți, iar câmpurile mele aveau să devină mănoase și să dea rod precum turmele lui.

După o oră de chin, în cele din urmă furtuna s-a îndepărtat. Când ploaia s-a oprit, am ieșit din colibă, ca să vedem dacă lumea de afară încă mai exista. Și chiar mai exista, chiar dacă un fulger lovise trunchiul smochinului din fața casei, iar vârfurile tufelor fuseseră retezate așa cum eu n-aș fi știut

s-o fac vreodată cu arma mea din piatră. De parcă ar fi țâșnit din aceeași pereche de ochi, privirea Evei și cea a lui Adam s-au îndreptat în aceeași clipă, prin perdeaua de nori care se destrăma, către acel punct îndepărtat unde se afla grădina Raiului.

5

A DOUA ZI, M-AM DUS LA FRATELE MEU și i-am zis că aș vrea și eu să-i aduc ofrandă Cerului la următoarea lună nouă.

— Bine, Cain, e un lucru foarte bun, mă bucur că te-ai hotărât. Îți voi lăsa stânca mea, care e cea mai înaltă și mai spațioasă, iar eu îmi voi căuta alta în apropiere. Însă bagă de seamă să nu oferi rebuturi, va trebui să aduci roadele cele mai bune de pe pământurile tale, cele la care te costă cel mai mult să renunți.

— Nu-i nevoie să mi-o spui, Abel, căci altfel ce dar ar mai fi? i-am răspuns pe un ton ușor iritat.

— Întocmai. Și ca în cazul oricărui dar, lucrul cel mai important este spiritul cu care îl oferi. Trebuie să dăruiești din evlavie și iubire, și nu din vreun calcul.

— Sigur, e de la sine înțeles, i-am tăiat-o scurt.

Precizarea aceea mi se părea ridicolă. Când fumul jertfei mele avea să urce la cer, cine ar mai fi putut, acolo sus, să-mi citească în suflet și să facă deosebirea între evlavie și calcul? Cât despre iubire... cum aș fi putut s-o simt pentru puterea aceea înfiorătoare care, cu numai o seară înainte, mai avea puțin și ne nimicea cu tot cu colibă? Tot ceea ce simțeam era o mare, o uriașă frică. Or tocmai frica asta mă convinsese să aduc jertfa.

Astfel am numit gestul acela, în sinea mea, imediat ce m-am hotărât să-l înfăptuiesc: „jertfă“, un cuvânt pe care însuși Abel mi-l sugerase, când stăruise pe lângă mine să renunț la fructele cel mai bune. El, în schimb, îl numea „ofrandă“, iar între cele două cuvinte, așa cum aveam să descopăr în scurtă vreme, e o diferență fundamentală, tot așa cum este și între calcul și iubire.

Oricum, la momentul acela, nu m-am oprit să reflectez la această diferență, convins fiind că are prea puțină importanță. În schimb, în zilele de până la luna nouă, am avut grijă să urmez primul dintre cele două sfaturi date de Abel, alegând cu cea mai mare atenție fructe, legume și grâne care

să nu aibă nici cea mai mică imperfecțiune. Acelea care, puse astfel laolaltă, reprezentau cu adevărat produsele cele mai bune de pe câmpurile mele, din pomii mei, din grădinile mele, iar, când i le-am arătat, Abel a încuviințat din tot sufletul. La rândul lui, mi-a arătat niște smocuri de lână albă ca zăpada, un castron mare cu lapte de la primul muls și un vas cu miere atât de parfumată și ademenitoare, încât cu greu m-am abținut să nu-mi înmoi un deget în ea.

Așadar, nu ne rămânea decât să așteptăm luna nouă. Când ne adunaserăm darurile, luna era plină. Apoi, puțin câte puțin, a început să scadă, până ce s-a făcut ca o seceră tot mai subțire.

— Tată, cum se face că luna își schimbă forma, iar uneori dispare cu totul, în timp ce soarele rămâne mereu la fel? a întrebat într-o zi fratele meu, curios să afle motivul din spatele lucrurilor.

— Cândva, i-a răspuns Adam, lucrurile nu stăteau așa. Demult, pe când încă locuiam în grădina Raiului, soarele și luna erau doi aștri gemeni, perfect rotunzi, și străluceau amândoi cu aceeași puterea de-a lungul întregii zile.

— Acum, însă, luna are o lumină mult mai slabă decât a soarelui și rămâne pe cer doar câteva ore, am observat eu.

— Asta, fiule, e din cauza greșelii grave pe care a comis-o și de la care i se trage pedeapsa.

— Ce greșeală? am întrebat, ascunzându-mi iritarea.

Vina și pedeapsa, mereu astea două. Dacă ar fi fost să dau crezare poveștilor lui Adam, în lume nu exista nimic altceva.

— Vă spun de îndată cum s-a întâmplat. Când eu și mama voastră am fost alungați și, dintr-odată, ne-am pomenit goi și lipsiți de apărare în fața destinului, amândoi am izbucnit într-un plâns deznădăjduit, iar toate creaturile, cuprinse de mila noastră, au plâns împreună cu noi. Au plâns pietrele, plantele, animalele, au plâns soarele și stelele, nici măcar îngerii înșiși nu-și puteau înăbuși sughițurile, și cred că o lacrimă a vărsat până și Acela care ne condamnase. Însă nu și luna, care, în schimb, a început să rădă. Părea că nenorocirea noastră o amuză, fiindcă era invidioasă ori avea inima de piatră, nu mi-e clar.

— Invidia înseamnă din capul locului o inimă de piatră, a intervenit Abel

cu obișnuita lui pedanterie.

— Oricum, a spus Adam, vina ei a fost tocmai aceasta, că n-a dat dovadă de milă. De aceea i s-a luat o parte din lumină și a fost obligată să crească și să descrească într-o veșnică mișcare, în loc să rămână netulburată pe cer asemenea soarelui, fratele său mai generos.

— Soarele, am remarcat eu, știa prea bine că, așa cum ai spus tu, condamnarea voastră era motiv de suferință și pentru Acela care vă impusese surghiunul, și astfel știa că Îi va face pe plac arătându-se părtaș la durerea voastră. La fel și-n cazul tuturor celorlalte creaturi care au deplâns alungarea omului din Rai. Numai luna a fost mai imprudentă și mai sinceră.

— Mai sinceră? Crezi că ceilalți s-au prefăcut?

— Fără doar și poate. De când a fost creat, deși era ultimul sosit, omul a devenit un soi de fiu preferat. Cum puteau oare să nu-l urască cei care existaseră înaintea lui? Aștrii de pe cer, creați în a patra zi, animalele, care mai înainte fuseseră libere, iar acum erau supuse stăpânirii lui... ca să nu mai pomenim de îngeri, pe care, din câte ne-ai povestit chiar tu, îi rodea invidia și făceau orice ca să te pună într-o lumină proastă.

— Nu-mi plac astfel de cuvinte, Cain.

Nici mie nu-mi plăceau și regretam deja că lăsasem să-mi scape astfel de păreri. Vorbind despre lună și justificându-i invidia, fără să vreau, vorbisem de fapt despre mine însumi, mărturisisem un sentiment pe care, de obicei, aveam inteligența să-l țin îngropat în adâncul inimii.

Am început să cercetez cu atenție astrul nopții. Acum, că aflasem povestea acelei surori ale mele din cer, simțeam pentru ea, ca pentru nimeni altcineva, ceva foarte asemănător cu mila. Astfel, când secera subțire și argintie a dispărut cu totul, eu am fost primul care a băgat de seamă și l-am anunțat pe fratele meu Abel că venise clipa să săvârșim jertfa.

— Ofrandele sunt deja pregătite, a spus el. Mâine, în zori, vom merge să le ardem pe lespezile de piatră.

Apoi ne-am întins amândoi în culcușurile noastre, iar Abel a adormit imediat, în timp ce eu am continuat o bucată de vreme să mă întorc de pe-o parte pe alta, cuprins de o vagă neliniște. În chip nedeslușit, presimțeam că a doua zi avea să se joace destinul meu, dar eram încrezător că totul urma să decurgă cum nu se poate mai bine. Nu trecusem cu vederea nimic, urmasem

cu rigurozitate instrucțiunile lui Abel, așadar nu era niciun motiv pentru care, odată cu ceremonia aia ciudată, să nu atrag asupra mea aceeași bunăvoință de care el părea să se bucure și să nu mă asigur că truda mea viitoare va fi încununată de succes.

Ne-am trezit la prima geană de lumină și am ieșit din colibă, fiecare ducându-și legătura în care erau ofrandele. Lespezile de piatră pe care trebuia să le așezăm se aflau în vârful unui deal, locul cel mai apropiat de cer pe o distanță de mai multe mile de jur împrejur. Cred că fratele meu îl alesese tocmai din acest motiv. Am ajuns acolo tăindu-ne drum prin pădure, care la ora aceea răsuna de trilul matinal al miilor de păsări felurite. Niciunul dintre noi doi n-a vorbit prea mult. Trebuia să ne cruțăm puterile pentru urcuș, mai ales că legătura pe care-o duceam nu era tocmai ușoară. Când am ajuns în vârf, Abel mi-a arătat stânca cea mai înaltă.

— Uite, acela era locul meu. Însă de azi înainte ți-l dăruiesc ție, așa cum e corect, întrucât ești primul născut. Eu mă voi mulțumi cu cealaltă stâncă, aflată ceva mai jos.

Poate că se aștepta să-i mulțumesc, dar n-am făcut-o. În tăcere, m-am apropiat de stânca mea și am început să-mi așez darurile, în timp ce el și le pune pe a lui. Din când în când, mă întorceam să văd ce face, nu voiam să fie el primul care aprinde focul. Părea însă că nici Abel nu-și dorea asta, fiindcă, după ce a aranjat totul, în loc să continue imediat cu ceremonia, s-a tras de-o parte, așteptându-mă cu brațele încrucișate, urmărind de la distanță bâjbâiala mea de necunoscător și dându-mi uneori câte un sfat.

— Ești gata? m-a întrebat în cele din urmă.

— Da, sunt gata.

— Bine, atunci să frecăm cele două cremene ca să scăpărăm scânteia și să aprindem flacăra în același timp. Acolo sus vor fi foarte bine primite ofrandele aduse deodată de doi frați.

Am făcut așa cum mi-a zis, deși, firește, aș fi preferat să-mi dea întâietate. Oricum, el mă așteptase, iar pentru asta îi eram recunoscător. În timp ce frecam bucățile de cremene așa cum ne învățase Adam, m-am gândit că aduc acea jertfă nu doar pentru mine, ci și pentru sora mea din cer, ca să-i înlesnesc renașterea după eclipsa chinuitoare a lunii noi. Iar Abel cine știe pentru cine o aducea... pentru el însuși, pentru părinți, probabil și

pentru mine... sau poate că nu voia să ceară nimic pentru nimeni, ci, așa cum îmi spusese în ziua aceea, pur și simplu voia să aducă mulțumire.

Ofrandele noastre au luat foc în aceeași clipă, ca un adevărat exemplu luminos de bună înțelegere frățească. Dar, în timp ce fumul de la jertfa lui Abel a luat imediat, drept și neabătut, drumul către cer, al meu, în loc să se înalțe, s-a întins în jurul stâncii, înconjurând-o ca un nor rău-prevestitor. Tușind, mi-am agitat poalele hainei în încercarea disperată de a-l îndrepta în direcția care trebuia, dar a fost în zadar. Substanța aceea rarefiată părea să se fi încărcat cu toată greutatea pământului de care îi era imposibil să se desprindă.

În cele din urmă, am simțit că mă sufoc și m-am îndepărtat de stâncă. Fratele meu era în fața mea, la câțiva pași distanță. Când m-a văzut ieșind de după perdeaua de fum care mă ascunsese cu totul, ochii lui de culoarea mierii m-au cercetat cu îngrijorare.

— Cain, mi-a spus el, du-te și spală-te la izvor. Ai chipul cu totul cenușiu.

6

CÂND AM AJUNS LA IZVOR, am vrut mai întâi să mă oglindesc în apele lui și am văzut de îndată că Abel spusese adevărul. Fumul de la jertfă îmi mânjise fața, transformând-o într-o mască grotescă de funingine. Nu doar că ofrandele mele fuseseră respinse, din motive pe care nu le înțelegeam, dar cineva își pusese în gând chiar să-și bată joc de eforturile mele, făcându-mi acea glumă umilitoare, însemnându-mă cu stigmatul josniciei.

Am auzit vocea lui Abel în spatele meu – nu băgasem de seamă că venise după mine.

— Nu te teme, nu-i nimic. Cu puțină apă o să se ia.

Am adunat un pic de apă în căușul palmelor și am început să-mi frec obrazii. În timpul ăsta, îl spionam cu coada ochiului pe Abel, care stătea nemișcat în spatele meu. Ca să se bucure de spectacol, m-am gândit eu.

A trebuit să repet de mai multe ori același gest. Părea că funinginea se lipise de pielea mea și se încăpățâna să nu se desprindă. În cele din urmă, l-am auzit pe Abel exclamând pe un ton vesel:

— Uite, hai că i-ai dat de cap!

M-am oglindit din nou în apele izvorului și am văzut că pe chipul meu nu mai rămăsese nici urmă din pulberea neagră. Dar se ștersese și acea splendoare care-l luminase încă de la naștere.

Când m-am întors spre el, trebuie să-și fi dat seama de asta, pentru că, preț de câteva clipe, m-a privit cu un aer plin de milă, pentru ca imediat după să-și plece privirea în pământ, cuprins parcă de jenă.

— Poate ar trebui să te clătești încă o dată, Cain, a spus cu vocea aia dulce și supusă, cu care-mi vorbea mereu atunci când voia să mă îmbuneze, sau poate că trebuie doar să-i dai timpului timp. O să vezi, totul o să fie ca înainte...

Atunci m-a cuprins o furie turbată, atât de violentă încât mi-au dat lacrimile. Instinctiv, am făcut un pas înspre el, dar apoi m-am abținut.

— Pleacă de-aici, Abel, e un sfat prietenesc. Dispari și ai grijă să stai

departe de mine!

M-a privit cu ochii măriți, mai întâi cu mirare, apoi cu o groază neașteptată. Fără să spună vreun cuvânt, a rupt-o la fugă spre colibă.

Că nimic nu avea să mai fie ca înainte îmi era cât se poate de limpede. Cum la fel de limpede îmi era și faptul că cel care-mi distrusese orice speranță, care făcuse din mine un învins, fusese tocmai propriul meu frate. Cine, dacă nu el, mă convinsese cu vorbe prefăcute să aduc acea jertfă absurdă? Cine mă îndrumase pas cu pas, dându-mi, fără îndoială, sfaturi greșite, ajutându-mă în aparență, dar, în realitate, căutând numai și numai să mă umilească în fața Cerului? Și cu siguranță că încercase un sentiment de triumf când ofrandele lui fuseseră bine primite, iar ale mele refuzate, când primul născut fusese făcut de ocară în fața fratelui mai mic.

Tot restul zilei am rătăcit prin pădure, de parcă aș fi vrut să mă ascund la umbra copacilor. Gândul de a mă întoarce la colibă și a le arăta părinților mei un chip lipsit de lumină îmi era de nesuportat. Îmi aminteam prea bine cuvintele Evei: „Abel e fără doar și poate cel mai ascultător, dar trebuie să recunoaștem că cel mai frumos e Cain“. Acum pierdusem până și acel avantaj, iar iubirea lor avea să se reverse toată, fără nicio altă piedică, asupra ipocritului meu frate, lui avea să-i revină totul, și turmele, și pământul, acel pământ pe care eu nu fusesem în stare să-l fac să rodească, dar care – m-am gândit cu durere sfâșietoare –, odată încăput pe mâinile lui Abel, poate că avea să se transforme într-o grădină asemănătoare cu cea a Raiului.

E adevărat că el mă prevenise, mă avertizase că lucrul cel mai important la această jertfă e spiritul cu care este adusă, intenția din suflet. Dar acel avertisment al lui nu mi se păruse altceva decât o glumă, din moment ce Abel știa prea bine cât de diferit îmi era sufletul față de al lui. Cu o modestie fățarnică îmi cedase până și stânca cea mai înaltă, în așa fel încât umiliința mea să fie cât se poate de vizibilă din orice colț al pământului. Mă înălțase astfel încât căderea să-mi fie și mai răsunătoare.

Nu aveam arma la mine, dar ca să-mi vărs furia rupeam cu mâinile goale crengile copacilor care se întindeau pe cărare, scoteam din rădăcini arbuștii, călcam în picioare florile. Însă nimic din toate acestea nu avea puterea să mă răcorească, într-atât de adâncă era ura pe care o simțeam crescând

înăuntrul meu. În cele din urmă, când soarele aproape scăpăta, m-am întors la colibă. Poate că în acea penumbră sau la lumina slabă a focului din vatră niciunul nu avea să bage de seamă schimbarea mea, dar asta numai dacă Abel nu le povestise deja părinților mei de întreaga întâmplare.

N-o făcuse. Când am intrat, i-am găsit pe toți trei așezați în liniște la masă, iar fratele meu, întâmpinându-mă, a schițat chiar un zâmbet.

— Ai întârziat, Cain, te așteptăm de ceva vreme, a zis Adam cu reproș în glas.

— Iertați-mă. N-am vrut să întârzii, dar a trebuit să mă lupt cu un șarpe respingător, peste care am dat în pădure. Din păcate, mi-a scăpat, sper să-l găsesc mâine.

A doua zi, când m-am trezit dintr-un somn agitat, în colibă nu mai era decât mama, aplecată deasupra vetrei. Abel ieșise deja să-și pască turmele, iar Adam tăia lemne într-un luminiș din apropiere. Am ieșit în grabă, aruncându-i mamei numai două vorbe, în timp ce mă strecuram prin spatele lui, fiindcă nu voiam să mă privească la lumina zilei.

Am pornit spre câmpurile mele. În depărtare vedeam turmele lui Abel albind povârnișurile acoperite de iarbă, iar dacă-mi aținteam mai bine privirea zăream și silueta fratelui meu, întins să se odihnească la rădăcina aceluiași stejar la umbra căruia, în acea amiază fierbinte, îmi vorbise pentru prima dată de jertfă. M-am concentrat la munca mea ca să nu-l mai privesc. Ultimele fructe ale verii se copseseră de ceva vreme, însă eu, ocupat cum eram să adun zadarnicele daruri pe care să i le ofer Cerului, uitasem să le culeg, așa că acum trebuia să îndrept situația. Însă, când m-am apropiat de pomi, mi-am dat seama că o parte dintre prunele și piersicile târzii erau mâncate de viermi, iar altă parte putrezise înainte să se desprindă de pe creangă. Din smochinele albe și purpurii, mai bine de jumătate zăceau zdrobite la pământ.

Cu o furie crescândă am adunat în coșuri puținul care mai putea fi salvat. Apoi, frânt de oboseală, m-am oprit ca să-mi șterg sudoarea de pe frunte – pedeapsa lui Adam, dar și a mea. Însă, dincolo de faptul că-i moșteneam blestemul, eram sigur că de-acum va trebui să îndur încă unul, care mă privea doar pe mine, de parcă acolo sus fusese hotărât să fiu pedepsit pentru o vină pe care nici măcar n-o comiseseam. Nu, nu făptuisem încă nimic, dar

aveam s-o fac. Dacă trebuia să fiu pedepsit, măcar să fie cu motiv, nu pur și simplu din pricina acelei antipații nelămurite, pe care părea că o nutrește față de mine natura întreagă, de la viermele cuibărit în prune, până la vântul care-mi aruncase în față fumul jertfei.

Mi-am ridicat privirea spre culmea dealului pe care se înălțau cele două stânci gemene și mi-am dat seama că, de fapt, luasem deja o hotărâre, încă de când mă ridicasem din culcușul meu în dimineața aceea, sau poate chiar de mai înainte, de când mă oglindisem în apa izvorului și-mi văzusem chipul desfigurat de funingine. Atunci, însă, împins de cine știe ce rămășiță de iubire fraternă sau de vreo nelămurită sfială în fața destinului, făcusem greșeala să-l îndepărtez pe Abel, ba chiar îl și pusesem în gardă în ceea ce mă privește. Acum trebuia să îndrept acea greșală.

Mai greu era să găesc o scuză potrivită, un motiv întemeiat pentru ceea ce-mi propuneam. Sigur că nu puteam să mă duc la el și să-l învinuiesc pentru că fumul meu nu urcase spre cer. Mi-ar fi râs în față sau, încă și mai rău, mi-ar fi zâmbit cu aerul acela inocent, ba chiar ar fi încercat să mă aline, neadmițând vreo responsabilitate pentru cele întâmplate. Or asta n-aș fi fost în stare să îndur.

Nu, trebuia să găesc un nou motiv de ceartă, un motiv mai evident, așa că, privind în jur, am văzut că una dintre caprele lui Abel păștea pe un câmp al meu, distrugându-mi culturile. Am ajuns-o din urmă, am apucat-o de coarne și, trăgând după mine animalul înspăimântat și behăind continuu, am pornit cu pași mari spre stejarul sub care se odihnea fratele meu.

Când m-a văzut apropiindu-mă, nici măcar nu s-a ridicat, atât era de liniștit. S-a mulțumit să-mi facă un semn de bun-venit cu mâna. Dar, zărind capra, și-a schimbat atitudinea.

— Ce faci, Cain? Dă-i drumul! Nu-ți dai seama că-i faci rău?

— Cu atât mai bine dacă-i fac rău, așa va învăța să nu mai calce pe câmpurile mele. Nu e prima dată, doar știi, ți-am spus de mi s-a aplecat că nu înghit aceste insulte, iar acum răbdarea mea a ajuns cu adevărat la limită.

— Nimeni nu vrea să te jignească, cu atât mai puțin amărâtul acela de animal. Însă caprele se duc și pasc oriunde văd iarbă, e în firea lor.

— De parcă n-aș ști că tu ești cel care le îndeamnă... Nu te lauzi oare că știi limba animalelor? Și atunci, dacă o știi, ai putea foarte bine să le

poruncești animalelor tale să se țină departe de câmpurile mele. În schimb, din câte se pare, tu faci tocmai pe dos.

— Nu mă ascultă întotdeauna.

— Chiar așa? Asta să i-o spui lui mutu’.

În acea clipă, mai degrabă imprudent, Abel a început să-mi vorbească pe tonul acela a toate știutor, pe care i-l uram din tot sufletul:

— Cain, hai mai bine să încercăm să chibzuim puțin, în loc să ne aruncăm cuvinte grele. Suntem frați, ce nevoie avem să ne certăm? Eu, unul, n-am de gând să mă cert cu tine. E adevărat că, uneori, turmele mele depășesc hotarul și că ți-au făcut unele stricăciuni, dar e vorba de stricăciuni neînsemnate, trebuie să recunoști, și drept răsplată poți să bei lapte și să te încălzești iarna cu lâna lor. Nu crezi că ți-ai scos paguba?

— Nu vreau să știu nimic de socotelile tale și nici nu vreau să fac vreo comparație.

— Și atunci de ce ești, de fapt, atât de furios? De ce mă ataci așa?

— Te atac? N-am făcut-o încă. N-am ridicat încă nici măcar un deget asupra ta.

— Și sper că nici n-ai s-o faci, mi-a răspuns el neliniștit.

— Bravo, continuă să sper, i-am spus.

Și sub privirile lui neîncrezătoare am luat de jos un pietroi.

— Astea nu-s glume, Cain. Caută măcar să țintești bine.

Am țintit bine, dar nu ca să-l ratez, așa cum încă se amăgea el. L-am lovit din plin în piept, făcându-l să se îndoie de mijloc.

Din acel moment, Abel a amuțit cu totul. N-a protestat, n-a scos nici măcar un țipăt. S-a mulțumit să-și ațintească asupra mea ochii de culoarea mierii, tot mai năuciți, și să-și ridice brațele ca să-și apere capul, când am aruncat a doua piatră, apoi a treia.

O strângeam în pumn pe a patra, atunci când m-am năpustit asupra lui. Căzuse la pământ, în genunchi, iar eu l-am întors pe spate, continuând să-l lovesc cu furie, aceeași furie cu care, când eram copii, și sub privirea lui deopotrivă perplexă și admirativă, întindeam mâna ca să retez vârfurile tufișurilor. Tot o forță oarbă mă conducea și acum, alimentată de plânsul disperat al lui Abel, de urletele pe care acum nu și le mai putea stăpâni, de sângele care începuse să-i curgă din răni. Nu m-am oprit, nu mă puteam

opri, ar fi fost ca și cum i-ai fi cerut tunetului să nu-i urmeze fulgerului sau timpului să-și întrerupă curgerea ireversibilă. Simțeam că tot destinul meu, dintotdeauna, se îndrepta spre acel moment, spre acea piatră strânsă în pumnul meu, și, cu cât loveam mai tare, cu atât mai mare era ușurarea pe care o simțeam, de parcă mi se lua o greutate uriașă de pe suflet.

Nu m-am oprit nici măcar când Abel a încetat să mai țipe. Însă, după un timp, mi-am dat seama că trupul asupra căruia îmi vărsam cruzimea nu mai reacționa la loviturile mele, nici măcar printr-un spasm de durere. Abia atunci m-am îndepărtat de el. Ochii de culoarea mierii îi erau larg deschiși, lipsiți de lumina privirii, iar, când m-am aplecat asupra lui, din gura întredeschisă n-am simțit ieșind nicio suflare.

M-AM RIDICAT ȘI AM FĂCUT CÂȚIVA PAȘI în spate. Apoi m-am oprit ca să privesc atent acel corp chinuit. După câteva clipe, nemaiputând să-i suport ochii care mă țintuiau fără să mă privească, m-am aplecat din nou asupra lui și i-am coborât pleoapele.

Dintre sentimentele învălmășite care mă tulburau se detașa o uriașă nedumerire. Avusesem de gând să-mi ucid fratele? De câte ori, după aceea, nu mi-am pus întrebarea asta... dar nu și atunci. Moartea însăși era pentru mine o idee complet necunoscută, fiindcă niciodată nu mai văzusem vreun om murind, în definitiv fusesem primul copil care se născuse dincolo de porțile Raiului. Nu voisem să-l ucid pe Abel, voisem pur și simplu să-l distrug, așa cum distrugeam tufișurile cu piatra mea ascuțită, să-l lovesc cu toată puterea până când avea să înceteze să se mai miște și să urle. Dar acum că nu se mai mișca deloc, acum că țipătul i se stinsese, mă încerca o nesfârșită uluire din care nu reușeam să mă smulg.

Mi-am amintit cum, copil fiind, îmi cășuna pe insecte și șopârle, sau când strângeam vreuna dintre jucăriile de lemn pe care mi le meșterea Adam până când mi se făcea bucăți în mâini. Uite, și acum trebuie să mi se fi întâmplat ceva asemănător. Și, la fel cum, odată distrusă, jucăria nu mai putea fi reparată, tot astfel nici Abel nu avea cum să se mai ridice și să se întoarcă să-și pască din nou turmele. Și, cu toate acestea, nu aveam sentimentul că m-am eliberat de el, dimpotrivă. Trupul acela inert era cu mult mai apăsător decât fusese vreodată fratele meu viu, și nu aveam nici cea mai vagă idee ce să fac cu el. Firește, nu puteam să-l duc înapoi la colibă sau să-mi chem în ajutor părinții. Știam prea bine că de data asta nu aveam să mai fiu iertat, nici de ei, nici de ochiul invizibil care, de acolo de sus, m-ar fi putut vedea.

Instinctiv, mi-am ridicat privirea spre cer: o perdea de nori îi acoperea albastrul, iar crengile stufoase ale stejarului întindeau o umbră deasă peste trupul lui Abel. Poate că nimeni nu și-a dat seama de nimic, m-am gândit.

Poate că încă mai am timp să scap. Era de ajuns să aștept apusul soarelui, iar apoi să-i găsesc acelui trup o ascunzătoare mai sigură, unde nicio privire să nu-l poată zări vreodată.

Bine, dar ce ascunzătoare? Nu îndrăzneam să ies de sub acoperișul protector al stejarului care îmi ascunsese fapta și să-l târăsc în câmp deschis. Singura soluție era să-l ascund chiar în acel loc, să sap pământul și să-l îngrop, operațiune la care mă pricepeam de minune, obligat cum eram să-mi lucrez câmpurile.

Gândul că-mi las fratele singur îmi trezea o frică surdă, dar n-aveam încotro. Pe furiș, am traversat pășunile lui Abel, ascunzându-mă pe cât puteam în spatele arbuștilor ca să nu le atrag atenția animalelor lui, care continuau să pască liniștite și fără grabă, neavând habar de nimic din cele întâmplate. Apoi am fugit cu sufletul la gură până la bucata de pământ unde îmi țineam uneltele și am apucat sapa cea mai mare, cu care mi-ar fi fost cel mai ușor să sap groapa.

Pe drumul de întoarcere, de departe, l-am văzut pe Abel întins sub stejar la fel cum stătea cu numai câteva ore în urmă, când mă îndreptasem spre el cu sufletul plin de ură, și preț de o clipă m-am amăgit că poate am visat cele petrecute, că, imediat ce aveam să ajung lângă el, fratele meu avea să se ridice și să mă întâmpine cu același zâmbet în privirea lui de culoarea mierii. Nu știu să spun dacă speram sau mă temeam la gândul ăsta. Însă, când m-am apropiat de el și am zărit sângele închegat care-i murdărea haina, iluzia s-a risipit cu totul.

Soarele stătea să apună, trebuia să mă grăbesc. În timp ce săpam groapa, mi-am amintit ziua în care, copil fiind, îmi văzusem pentru prima dată tatăl semănând. „De ce ascunzi semințele sub pământ? Ca să nu le mai vezi?” îl întrebasesm. Iar el îmi răspunsese: „Nu, Cain, ci fiindcă din pământ se naște viața”.

Din pământ se naște viața... Poate că îngropându-l acolo, în pământ, și eu îl voi face să învie pe fratele meu Abel, îl voi face să renască precum plantele care încolțesc primăvara. Atunci, pentru asta îi săpam groapa? Nu, nu pentru asta, chiar dacă un asemenea gând mi-a răsărit în minte în timp ce munceam, îngrozindu-mă și, în același timp, aducându-mi un soi de vagă consolare. Ceea ce voiam era ca Abel să dispară pentru totdeauna, fără să

lase nici cea mai mică urmă în lume. De atâtea ori îmi dorisem tocmai asta, mânat de invidie și de o gelozie devoratoare, însă acum motivul era altul, fiindcă simțeam că poate numai așa, făcând să dispară acel corp din fața ochilor mei, aveam să pot răsufla din nou.

Se lăsase deja întunericul când m-am înapoiat la colibă. Speram ca părinții mei să doarmă, în schimb, i-am găsit treji, așezați în fața vetrei.

— L-ai văzut pe fratele tău? m-a întrebat Adam, imediat ce am trecut pragul casei. Se face noapte și încă nu s-a întors.

— De ce mă întrebi pe mine? am răspuns cu asprime. Sunt eu oare păzitorul fratelui meu?

Însă imediat m-am căit pentru răspunsul acela atât de ostil, care ar fi putut să le trezească bănuieli.

— Oricum, mi s-a părut că-l zăresc pe pășune, cu puțin timp în urmă, pe când veneam spre casă. Încă își aduna turmele împrăștiate.

— Vezi? Viața păstorului nu e doar o sărbătoare.

— Nu, nu e doar o sărbătoare.

M-am dus să mă ghemuiesc în culcușul meu, iar la ceva vreme după asta și părinții mei au făcut același lucru. În definitiv nu era prima dată când unul dintre noi, surprins de lăsarea întunericului pe când mai lucra, prefera să-și caute un adăpost pentru noapte printre tufișuri sau în vreo scobitură în stâncă mai degrabă decât să înfrunte pe întuneric drumul de întoarcere la colibă. Astfel că Eva și Adam au adormit fără să aibă vreo bănuială. Numai eu am rămas treaz, scrutând penumbra luminată vag de flăcările din vatră. Privind spre culcușul lui Abel, mi s-a părut că-l zăresc ghemuit pe salteaua de paie. Am încercat să mă întorc pe partea cealaltă, dar când m-am uitat din nou, silueta lui era tot acolo. Atunci, stăpânindu-mi cu greu tremurul care mă cuprinsese, m-am dus în vârful picioarelor la culcușul lui și-am început să-l pipăi pe dibuite, de parcă aș fi putut cu adevărat să-mi găsesc fratele acolo, dormind liniștit, ca în toate celelalte seri. Nu l-am găsit și tot în vârful degetelor m-am întors la locul meu. Acum, în contra luminii, se decupa o siluetă întunecată în fața vetrei, și mi s-a părut că-i recunosc spatele plăpând și capul cu păr creț. Mi-am ferit iute privirea, afundându-mi fața în salteaua de paie ca să nu mai văd nimic, și am rămas așa, nemișcat, până la răsărit.

Imediat ce prima rază de lumină s-a ivit pe sub ușă, m-am ridicat și m-am strecurat afară. Nu voiam să înfrunt din nou privirea alor mei, să le răspund la întrebări, dar ceea ce mă împingea de la spate era mai ales nevoia apăsătoare de a mă întoarce acolo sus, sub stejar, în locul unde săpasem groapa. Să mă întorc la el. Era ca și cum o forță necunoscută și irezistibilă m-ar fi atras spre acel loc, în ciuda groazei care puneă stăpânire pe mine la gândul de a mă afla tocmai acolo unde vărsasem sângele fratelui meu.

Orizontul căpătase culori de foc când am ajuns în apropierea stejarului. De la depărtare, totul părea exact așa cum îl lăsasem cu o seară înainte, iar gândul că trupul lui Abel dispăruse pentru totdeauna sub pământ și că din toată povestea nu mai rămăsese nicio urmă mi-a luat o piatră de pe inimă. Însă, când m-am apropiat, mi-am dat seama că în timpul nopții se petrecuse ceva îngrozitor. Membrele lui mânjite de sânge apăruseră la suprafață, de parcă pământul ar fi refuzat să le ascundă, ba până și chipul îi era iar la vedere, întors cu fața în sus, fixând cerul cu ochii larg deschiși.

M-am oprit din alergat abia când am ajuns atât de departe încât să nu mai pot zări nici coroana stejarului, nici coliba. Abia îmi trăgeam sufletul, iar inima îmi bătea de să-mi sară din piept. M-am trântit pe iarbă, izbucnind în plâns, și doar după o bucată bună de timp suspinele mi s-au potolit și mi s-a limpezit mintea.

Am înțeles numaidecât că n-ar fi avut niciun rost să încerc să îngrop din nou acel trup, căci pământul l-ar fi respins, așa cum făcuse și prima dată. Sângele fratelui meu avea să continue să strige pentru totdeauna împotriva mea, să mă acuze în fața oamenilor și a Cerului. Și că, dacă m-aș fi întors la colibă, nu aș fi putut să mai eschivez întrebările părinților mei. Chiar dacă m-aș fi încăpățânat să mint, să mă arăt complet neștiutor de soarta lui Abel, expresia feței, vocea și gesturile mele m-ar fi trădat, denunțând negru pe alb crima de care mă mânjisem. Dar și dacă n-ar fi fost așa, dacă aș fi reușit să-mi ascund vina, mai devreme sau mai târziu părinții mei ar fi înțeles că Abel nu avea să se mai întoarcă. Atunci, lacrimile Evei, aceleași lacrimi care se uscaseră odată cu nașterea mea, aveau să înceapă din nou să curgă, ba chiar mai vârtos decât înainte, din cauza faptei comise de mine. Or la așa ceva nu înduram să fiu martor.

Fără să mai arunc o privire înapoi, am început să urc din nou coama

dealului. Abia când am ajuns în vârf, acolo unde se înălțau cele două stânci gemene, m-am oprit și mi-am plimbat privirea pe întinderea câmpurilor pe care le cultivasem cu atâta sudoare. Acel pământ de două ori blestemat, prima dată din cauza lui Adam, iar acum, cu atât mai grav, din cauza mea, pământul acela care nu avea să-mi mai dea nimic din roadele sale, fiindcă îl obligasem să bea sângele fratelui meu. Apoi am căutat cu privirea coliba unde mă născusem și care atâta amar de vreme fusese casa mea și în care nu aveam să mai pun piciorul vreodată, cum nu aveam să mai revăd nici chipul serios al lui Adam, nici părul lung al Evei. Din clipa aceea înainte, știam prea bine, eram condamnat să rătăcesc singur și nefericit prin lume, pășind cu capul plecat ca să-i ascund cerului chipul meu lipsit acum de lumină.

Mi-a fost îngrozitor de greu să-mi desprind privirea de la acel peisaj care, acum că-l contemplam pentru ultima dată, îmi apărea într-adevăr ca o a doua grădină a Raiului, din care eram alungat pentru păcatul meu. Nici măcar n-ar fi fost nevoie de heruvimii cei teribili și sabia lor de foc pentru a mă împiedica să mă întorc acolo. Era de ajuns copacul acela pe care încă îl puteam zări de acolo de sus, înalt și maiestuos, înălțându-se drept înaintea ochilor mei ca un semn de veșnică interdicție. Cu inima grea, am coborât pe cealaltă coastă a dealului, lăsându-mi în spate patria și pornind spre o lume cu totul necunoscută.

AM TRAVERSAT DEȘERTUL și am rătăcit îndelung prin ținuturi neprimitoare, unde nu creștea niciun fir de iarbă și de unde grădina Raiului nu se putea zări nici măcar la orizonturile cele mai îndepărtate. Ținuturi sălbatice, populate numai de animale care nu cunoscuseră vreodată omul și care fugeau temătoare la auzul pașilor mei. Fugeau toate, chiar și cele mai înfricoșătoare, de parcă le-ar fi fost groază de mine. Iar dacă la început, ori de câte ori zăream un șarpe, o colonie de scorpioni sau un tigru cu mușchii încordați pe sub blana dungată, mă cuprindea o mare spaimă, gândindu-mă că Pronia Cerească mi i-a trimis în cale ca să-și împlinească răzbunarea, curând am învățat să nu mă mai tem, cu atâta grijă mă ocoleau toate. Însă, cu cât mă linișteam, cu atât creștea înăuntrul meu sentimentul abandonului și al singurătății, de parcă de-acum aș fi devenit străin de toate creaturile lumii, iar lumea întreagă s-ar fi încăpățânat să mă respingă. O singură dată m-am încrucișat de aproape cu un pui de căprioară care, înainte s-o ia la goană, m-a ațintit preț de o clipă cu niște ochi mari și dulci, de culoarea mierii.

Ochii aceia îmi vedeau peste tot: în ochiurile de apă care se întindeau pe pământul arid, în scânteierile luminii pe stânci, până și în norii care alunecau pe deasupra mea. Îmi urmăreau pașii ca o pedeapsă stăruitoare, împiedicându-mă să uit.

Mergeam plângând, plângeam mergând, și niciun loc nu mă invita să poposesc. Mă hrăneam cu rădăcini, cu boabe sălbatice care creșteau în arbuștii rari și piperniciți peste care dădeam de-a lungul drumului, beam din rarele izvoare care, după ore întregi de sete furibundă, îmi apăreau deodată în cale ca din mila cuiva, dar a căror apă, nu știu de ce, avea mereu un gust amar. Când se lăsa întunericul, mă culcam pe pământ acolo unde mă găseam, fără să mă mai obolesc să-mi caut un loc mai ferit sau un petic de pământ mai moale drept culcuș, și cădeam într-un somn de plumb, căci eram la capătul puterilor. Dar ochii aceia continuau să mă bântuie chiar și în

somn. Nu trecea noapte în care să nu visez privirea uluită a lui Abel, cea pe care o întorsese spre mine când ridicase brațele ca să-și apere capul, sau privirea aceea fixă, lipsită de expresie, pe care o căpătase când se stinsese în el ultima scânteie de viață.

Adesea, mă trezeam țipând. Alteori, continuam să dorm, legănat de o senzație fără noimă de blândețe, fiindcă în privirea aceea era iubire, și, cel puțin pe tărâmul viselor, fratele meu se întorcea la mine de parcă niciodată n-aș fi ridicat mâna asupra lui, de parcă ar fi continuat să doarmă alături, ghemuit pe culcușul de paie, în casa lui Adam. Atunci, trezirea era sfâșietoare. Conștiința realității mă asalta dintr-odată, și aruncam în jurul meu o privire pierdută, cântărindu-mi singurătatea fără margini. Apoi, când astrul zilei colora orizontul în nuanțe sângerii, mă ridicam cu greutate și-mi reluam drumul.

Sora mea din cer, unica tovarășă a fugii mele, dispăruse din nou. De la secera subțire, care abia se distinge în întunericul nopții, crescuse până când căpătase forma unui disc, apoi începuse iar să se subțieze până când dispăruse cu totul. Așadar, trecuse o lună de când îmi părăsisem patria. Tocmai atunci, la sfârșitul acelei luni, când luna nouă începuse să lumineze iar noaptea întunecată, înainte să mă aștern din nou la drum, pe când îmi dezmoșteam membrele amorțite, m-am uitat în jur ca să mă hotărăsc încotro s-o iau, și-atunci mi s-a părut că întrezăresc ceva ce, cu o seară înainte, sfârșit de oboseală cum eram, nu băgasem de seamă. Mi s-a părut că zăresc în depărtare o pată mare de verde, care întrerupea monotonia aridă a peisajului.

Așadar, deșertul nu era nesfârșit, existau pe lumea și alte locuri bune de locuit, alte pământuri de cultivat, poate că totuși condamnarea mea nu era fără scăpare. Aproape jubilând, am pornit într-acolo. Am mers toată ziua, fără să-mi iau ochii de la pata aceea verde, care părea că-mi zâmbește încurajator, promițându-mi umbră și răcoare, ape limpezi și plante dildora de fructe. Pe înserate, când mai aveam puțin și ajungeam, privirea mea a străpuns frunzișul, descoperind ceva ce semăna cu o construcție omenească. Da, o structură de lemn, foarte asemănătoare cu coliba noastră.

M-am oprit năucit. O colibă? Cum era cu puțință așa ceva? După știința mea, noi patru eram singurele ființe omenești pe acest pământ, și nu-mi

venea a crede că exista o specie de animale în stare să taie lemne ca să-și construiască un adăpost. Așadar, părinții mei mă mințiseră sau poate că și nici ei n-aveau habar că nu sunt singuri. Preț de o clipă, gândul că nu voi mai fi singur, că alți oameni m-ar putea primi printre ei, punând capăt vieții mele de rătăcitor, mi-a umplut inima de o bucurie adâncă. Dar apoi m-am gândit că, asemenea animalelor din deșert, și acei oameni trebuie că-mi cunosc deja fărădelegea săvârșită. Și, la fel ca animalele, aveau să mă ocolească și să mă respingă. Sau, mai rău, aveau să mă pedepsească în numele întregii specii umane, în numele lui Abel, făcându-mă să plătesc cu propriul sânge sângele nevinovat pe care îl vărsasem. Nu avea cine să mă apere, o știam prea bine. De-acum, oricine îmi ieșea în cale avea să aibă dreptul să mă ucidă fără să trebuiască să dea socoteală pentru asta, ba mai mult, acolo sus fapta sa avea să fie chiar bine primită, precum cea mai dreaptă și mai evlavioasă dintre jertfe.

Eram înfricoșat, neîncrezător, dar, oricât de mari îmi vor fi fost spaimele, tentația de a mă apropia s-a dovedit de neoprit. Astfel că, în loc să-mi văd de drum, am înaintat, dar cu mai mare prudență, alunecând pe lângă stânci, în speranța că voi trece neobservat. Umbra amurgului mă ajuta și ea să mă furișez. Aveam să ajung la colibă pe ascuns și să trag cu ochiul dacă înăuntru locuia careva. Poate că acela care o construise se mutase în altă parte și o abandonase. În cel mai rău caz, aveam să fug din nou, dar mai înainte puteam măcar să-mi astâmpăr setea și să culeg câteva fructe. Iar dacă apoi, din nenorocire, aveau să mă prindă și să mă ucidă așa cum îl omorâsem și eu pe Abel, ei bine, până și acea soartă mi se părea de preferat față de supraviețuirea deznădăjduită la care eram condamnat.

Era într-adevăr o colibă asemănătoare cu a noastră, poate doar o idee mai mică. Tot la fel ca a noastră, era înconjurată de pajiști și pomi fructiferi, iar un izvor susura nu departe. Peste toate domnea liniștea cea mai adâncă, iar de jur împrejur nu se zărea nimeni. Dacă în casă locuiau oameni, trebuie că dormeau deja. Încurajat de acest gând, am vrut mai întâi să-mi potolesc setea, așa că m-am dus la izvor și mi-am cufundat fața și brațele în apele sale atât de limpezi. Numai după ce am băut pe săturate mi-am privit chipul oglindit în apă și mi s-a părut că zăresc pe frunte ceva ce aducea cu o pată închisă la culoare. Am încercat să mă curăț, să frec locul cu pricina, dar pata

rămânea, și-atunci am înțeles că acela era semnul – pecetea de neșters – al păcatului meu și că aveam să-l port cu mine toată viața.

După ce mi-am șters apa și lacrimile de pe față cu dosul palmei, m-am apropiat de colibă și m-am uitat înăuntru printr-o crăpătură dintre două trunchiuri. În primele clipe, mi s-a părut că acolo nu e nimeni, însă câțiva cărbuni încă mai ardeau în vatră, luminând slab încăperea. Pe peretele din față, într-un colț, era agățată o haină albă. De unde eram eu, puteam să văd doar o parte din încăperea, așa că am căutat o altă crăpătură în peretele din spate. Am reușit să zăresc un culcuș, iar deasupra saltelei de paie, o siluetă adormită, o femeie tânără, o fată, care se odihnea cu brațul îndoit deasupra capului, și chipul îi era ascuns de scobitura cotului.

În afară de mama mea, nu mai văzusem niciodată alte femei, iar figura aceea îi semăna mult: aceeași piele închisă la culoare, același păr negru, care-i curgea lung și bogat, înconjurându-i spatele.

— Eva! am strigat fără noimă, neputând să mă abțin.

Strigătul meu a trezit-o din somn pe fată, care s-a ridicat în capul oaselor pe salteaua de paie, cu ochii larg deschiși.

Fata s-a ridicat în picioare și s-a dus spre ușă, dar eu n-aveam de gând să fug. Eram uluit, fascinat. Dacă moartea avea acea înfățișare, atunci n-avea decât să vină, doar nu eram într-atât de nebun încât să mă sustrag îmbrățișării ei. I-am ieșit în întâmpinare și, când a deschis ușa, m-a găsit așteptând-o în prag.

Acum îi vedeam de aproape ochii, chiar în fața mea, împlântând în ai mei o privire întrebătoare. Și am mai văzut că, spre deosebire de ai mamei mele, erau albaștri, un albastru intens. Aveau culoarea pietrei pe care tatăl meu o nume „lapislazuli“, culoarea apei pure și adânci în care îmi potolisem setea numai ce, culoarea cerului în zilele senine de iarnă, când frigul alungă orice urmă de praf, orice abur, iar lumea întreagă apare înmuiată în splendoare.

Ne-am privit îndelung în tăcere, pe care eu am rupt-o cel dintâi.

— Cine ești? am întrebat-o.

— Mă numesc Azura.

— Azura?

— Da. Soția lui Cain.

ERAM ATÂT DE NĂUCIT, că Azura a trebuit să mă ia de mână și să mă conducă ca pe un somnambul în colibă, unde m-a așezat pe salteaua de paie.

— Adică aş avea o soție? Cum e cu putință? am îngăimat, când mi s-a dezlegat iar limba. Până mai acum o clipă credeam că nu există alte ființe omenști dincolo de casa lui Adam.

Ea a zâmbit. Nu știu cum, dar părea să știe totul despre Adam, despre păcatul pe care îl comisese și despre alungarea lui din Rai.

— Însă cel care l-a alungat, mi-a explicat ea, nu voia să-și împingă pedeapsa până la nimicirea neamului omenesc. Voia să creștem, să ne înmulțim și să stăpânim pământul. De aceea am fost create eu și sora mea geamănă, Awan, pentru ca într-o bună zi să devenim soțiile voastre, a ta și a lui Abel, iar omenirea să aibă un viitor asigurat.

M-am uitat de jur împrejur.

— Sora ta geamănă? Nu mai văd pe nimeni altcineva în colibă.

— Fiindcă de fapt nici nu mai este altcineva. Cu câteva zile în urmă, Awan m-a părăsit, n-o voi mai vedea vreodată.

Fata plângea acum, iar eu i-am cuprins mâinile, căutând s-o alin.

— Povestește-mi totul, Azura, uneori e o adevărată ușurare să-i poți mărturisi unui prieten propriile dureri.

O ușurare pe care eu n-o cunoscusem niciodată, dar asta nu i-am spus-o.

Și astfel, după ce și-a șters lacrimile, Azura a început să-mi povestească. Mi-a spus că ea și sora ei Awan crescuseră fericite în coliba lor, în insula aceea de verde din mijlocul pustietății, unde pământul le oferea de la sine mâncare, fără ca ele să fie nevoite s-o cultive. Cum nu aveau părinți, pământul însuși le ținea loc de mamă. Pentru cele două copile era de-ajuns să întindă mâna spre creanga unui pom ca să culeagă fructele cele mai gustoase. Caprele, asemenea unor doici grijulii, le întindeau ugerile pline cu lapte, albinele le dăruiau fagurii doldora de miere, natura toată părea că se pune în slujba lor în toate felurile, doar ca să le îngrijească și să le

răsfețe. Da, întocmai așa, iar darurile sale nu se limitau numai la miere, lapte și fructe. Până și pădurea se trăsesse deoparte atât cât era nevoie pentru a da la iveală cărări pe care fetele să poată umbla fără greutate dintr-o parte într-alta a insulei. O grijă pentru care amândouă îi erau recunoscătoare, cum la fel de recunoscătoare îi erau acelei colibe pe care nicio mână de om nu o construise, ci se afla acolo dintotdeauna ca să le ofere protecție și adăpost.

Astfel crescuseră, deveniseră femei, iar seara, când se ghemuiau una lângă cealaltă pe salteaua de paie, înainte să adoarmă, își imaginau acel viitor care avea să vină și pe care o voce necunoscută a inimii li-l prevestise lor încă din copilăria timpurie, și încercau, printre râsete înfundate, să-și închipuie soții cărora le erau destinate. Fiecare era convinsă că al ei avea să fie cel mai frumos, cel mai puternic, cel mai iubitor. Fiecare se imagina mama unui cârd de copii. Însă ceea ce le făcea cu adevărat fericite era gândul că astfel ele nu aveau să se despartă niciodată, că familiile lor urmau să trăiască veșnic una lângă alta, în cea mai desăvârșită armonie.

Toate acestea, și-a continuat Azura istorisirea, s-au sfârșit cu aproape o lună în urmă, de luna nouă. În ziua aceea, cele două surori se plimbau împreună prin pădurea de pe insulă, când deodată Awan se îndoise de mijloc, de parcă ceva ar fi lovit-o din plin în piept. Văzând-o cum se clatină, Azura s-a grăbit s-o sprijine.

— Ce e? Te simți rău? a întrebat-o speriată.

— Nu știu... Am simțit o durere ciudată, ca un junghi neașteptat. Dar acum a trecut, nu te îngrijora.

Iar ea chiar nu-și mai făcuse griji. Și-au reluat plimbarea de parcă nimic nu se întâmplase, întorcându-se la colibă spre apus. Noaptea, în schimb, Azura și-a auzit de mai multe ori sora țipând în somn și întorcându-se de pe o parte pe alta în așternuturi, fără să-și găsească liniștea.

A doua zi în zori, Awan era palidă cum n-o văzuse vreodată. La masa de dimineață, abia dacă a luat o înghițitură de lapte, pentru ca apoi să împingă la o parte castronul cu un gest de dezgust.

— Nu-ți place, Awan? Mie îmi pare la fel de bun ca de obicei.

— Da, e la fel de bun ca de obicei. Dar nu mi-e foame.

A trecut ceva timp înainte ca Azura să-și dea seama ce se întâmplă de

fapt. Sora ei continua să refuze mâncarea, cu mare greutate reușea s-o convingă să ia o îmbucătură de ceva, și era tot mai palidă și mai slabă. De-acum, ajunsese să-și petreacă aproape întreaga zi întinsă pe salteaua de paie, din cauza slăbiciunii trupului, firește, dar și pentru că nimic nu părea s-o mai intereseze. Era tăcută, închisă în ea însăși. Pe chipul și pe ochii ei albaștri se întindea un nesfârșit vâl de tristețe.

— Astfel, mă părăsea puțin câte puțin, a continuat Azura. Fără niciun cuvânt. O durere tainică, profundă o consuma pe dinăuntru, făcând-o să-și piardă pofta de viață. Până când, într-o dimineață, am descoperit că Awan încetase cu adevărat să mai trăiască. Am găsit-o țeapănă și nemișcată lângă mine, pe salteaua de paie. Avea ochii larg deschiși și privirea fixă.

Continuam să-i strâng mâinile Azurei într-ale mele, dar, când și-a încheiat istorisirea, n-am îndrăznit să-mi ridic privirea spre a ei. Am rămas cu capul plecat, fără să-mi găsesc curajul de a-i vorbi. Așadar, nu mă făceam vinovat doar pentru moartea lui Abel, ci și pentru cea a soției lui, blânda și nefericita Awan. Cum aș fi putut să-i mărturisesc așa ceva surorii ei, acestei fete neștiutoare pe care cerul mi-o hărăzise de soție și care-mi răspundea cu atâta încredere strânsorii mâinilor mele? Fusesse creată pentru mine, pentru fericirea mea, iar eu, chiar înainte s-o cunosc, o distrusesem pe a ei, arătându-mă nedemn de un dar atât de minunat.

— Azura, îți înțeleg durerea mai bine decât ai crede, i-am spus în cele din urmă, rostind fiecare cuvânt cu efort și cu rușine ascunsă, pentru că același lucru i s-a întâmplat și fratelui meu, Abel. Întocmai cu o lună în urmă, de luna nouă. Și el, pe neașteptate, s-a îndoit de mijloc, de parcă l-ar fi lovit ceva, și el s-a lăsat pradă morții fără ca eu sau părinții mei să putem face ceva ca să-l salvăm. De aceea mă vezi rătăcind prin deșert, departe de casă. Sfârșierea provocată de moartea fratelui meu m-a împins departe, în voia sorții, la fel cum unele animale rănite fug înnebunate, amăgindu-se că astfel vor putea să-și lase suferința în spate.

De data asta n-am mai putut ocoli privirea Azurei. Ochii ei gravi, plini de milă, coborau asupra mea ca o mângâiere.

— Ceea ce-mi spui mă îndurerează, Cain, dar nu mă miră. Când am văzut că sora mea nu mai respiră, am înțeles că suflul vieții trebuie să se fi stins și în pieptul lui Abel, fiindcă destinul unuia era pe veci legat de al

celuilalt, iar soțul nu i-ar fi putut supraviețui soției. Motivul pentru toate acestea nu-l cunosc, dar dacă așa s-au petrecut lucrurile, înseamnă că așa era scris. Acum nu mai suntem decât noi doi, iar sarcina să ducem mai departe neamul omenesc e pe umerii noștri.

Mi-am retras mâinile dintre ale sale.

— Nu mi-am părăsit casa pentru a-mi construi alta. Ți-o repet, de-acum nu pot trăi decât în deșert, departe de toți.

— Durerea sfâșietoare pentru moartea fratelui tău te-a împins în voia sorții, dar cineva ți-a îndrumat pașii până la mine. Așa era scris dintotdeauna, Cain. Fie că știai, fie că nu, rătăcirea ta avea un scop.

Nu putem s-o contrazic fără să fiu nevoit să-i mărturisesc adevărul, de aceea am tăcut. Nu-mi rămânea altceva de făcut decât să plec de acolo cât mai repede, dimineața devreme, odată cu prima rază de lumină. Aveam s-o fac, însă pe ascuns, în timp ce ea dormea, ca nu cumva să încerce să mă rețină cu vorbele ei pline de speranțe deșarte. Și, totuși, acele vorbe nu erau cu totul lipsite de noimă... În imensitatea deșertului, pașii mei se îndreptaseră tocmai spre coliba ei, de parcă cineva îi condusesese într-acolo. Și oare acesta nu putea fi un semn de iertare?

— Ești frânt de oboseală, Cain, văd bine. Întinde-te și culcă-te, mâine o să vorbim mai pe îndelete.

— Da, Azura, îți mulțumesc. Într-adevăr, sunt frânt de oboseală.

M-am întins pe salteaua de paie și am închis ochii, prefăcându-mă că dorm, în timp ce mă luptam cu gânduri care se băteau cap în cap. Simțeam cum fata se mișcă prin colibă cu pas ușor, iar zgomotele acelea înfundate mă legănau încet, insuflându-mi un dor nedeslușit. Tot astfel, în nopțile copilăriei mele, îmi aținteam urechea la mișcările Evei, căutând să ghicesc, după zgomot, gesturile ei ușoare. Încet-încet, m-am cufundat în somn, pe când nodul gândurilor mi se desfăcea, iar ultimul lucru pe care l-am simțit, înainte să adorm, a fost corpul delicat al Azurei, care aluneca ușor-ușor pe salteaua de paie, ca să se întindă lângă al meu.

CÂND M-AM TREZIT A DOUA ZI DIMINEAȚA, soția mea era încă lângă mine. Îi simțeam răsuflarea liniștită și regulată. M-am ridicat și, în vârful degetelor, m-am îndreptat spre ușă. După câțiva pași, însă, m-am întors. Nu-mi găseam curajul s-o abandonez, să mă smulg acelei fericiri care-mi fusese dăruită atât de neașteptat. Poate că, în ciuda vinovăției pe care o purtam, e într-adevăr scris ca eu să rămân aici și să-mi construiesc lângă ea o nouă familie, m-am gândit eu. Dacă prin violență luasem o viață, iată că acum, prin iubire, mi se dăduse șansa să-mi îndrept greșeala aducând o nouă viață pe lume. Le datoram asta părinților mei și Azurei. I-o datoram inclusiv fratelui meu Abel și acelei fete cu ochi triști care se lăsase pradă morții fără să fi cunoscut căsătoria.

Nu știu dacă într-adevăr credeam toate acestea, fapt e că am rămas. Am rămas și au fost zile de-o fericire sublimă, cum nu mai trăisem vreodată. Era imposibil să n-o iubești pe Azura: grația și blândețea ei ar fi topit inima cea mai împietrită, cu toate că ea îmi respingea laudele, scuturându-și capul cu un aer neîncrezător și stăruind că Awan, dacă ar fi trăit, ar fi fost o soție cu mult mai bună. Când îmi vorbea astfel, eram nevoit să-mi plec privirea. Dar, în ciuda remușcărilor mele față de soția lui Abel, eram convins că sora ei geamănă îi exagera meritele, fiindcă nicio femeie din lume nu s-ar fi putut dovedi mai bună decât ea.

În acea primă dimineață, când am închis la loc ușa, s-a trezit deodată și mi-a aruncat o privire înfricoșată.

— De ce ai deschis ușa atât de devreme, Cain? Poate voiai să pleci de aici?

— Cum de-ți trece prin minte așa ceva? Voiam doar să arunc o privire pe afară. La urma urmei, sunt străin pe insula ta, e firesc să vreau să cercetez împrejurimile.

— Pe insula noastră, vrei să spui. Da, ai dreptate. Încălzesc repede un pic de lapte în vatră, mâncăm ceva și apoi îți voi arăta eu însămi tot ceea ce-ți

aparține de drept.

O oră mai târziu, în timp ce soarele se ridica la orizont, colorând cerul într-un roz delicat, am ieșit să explorăm acel petic de pământ care dădea spre deșert pe toate laturile, dar care era atât de verde, atât de bogat în ape și de umbros, încât părea cu adevărat o a doua grădină a Raiului. Azura m-a condus la pajiștea pe care pășteau caprele și mi le-a prezentat pe nume, una câte una. A râs apoi când am întins mâna spre cea mai grațioasă dintre ele, încercând stângaci s-o mângâi, iar capra a luat-o la fugă behăind, de parcă aș fi atacat-o.

— Nu prea te pricepi la animale.

— Întocmai, le este greu să aibă încredere în mine. Abel era cel care se ocupa de turme la noi acasă.

— Vei învăța repede, să n-ai teamă. Cât despre Calmana, ar fi putut oricum să se poarte mai politicos. De obicei e așa de blândă... mă mir de ea. Uite, dacă îi întind un fir de iarbă, vine și-l paște din mâna mea.

— Pentru că te cunoaște, i-am răspuns încurcat, în timp ce eu sunt un străin. Dar să nu ne pierdem vremea cu caprele, arată-mi mai degrabă pământul de cultivat.

— Pământul ăsta n-a fost cultivat niciodată, nu-i nevoie. Acum o să-ți arăt pomii fructiferi, care cresc singuri și produc hrană din belșug.

Și m-a condus în livadă, dacă astfel se putea numi acea abundență de vegetație ce creștea de la sine, care părea aproape copleșită de greutatea fructelor coapte, parcă implorând ca mâinile noastre să le culeagă. M-am înfruptat din câteva. Erau succulente și foarte dulci, la fel de dulci ca sărutul soției mele.

— Ei bine, biata mea Azura, mă tem că n-ai ce să te faci cu un soț ca mine. Aici, brațele unui muncitor al câmpului sunt pur și simplu nefolositoare. Blestemul aruncat asupra lui Adam se pare că pe voi v-a cruțat. O să găsesc alte căi de a mă face folositor.

— Sigur, de exemplu, o să poți tăia lemnele. Vino, hai să-ți arăt pădurea noastră.

Când o văzusem de la depărtare, pata aceea verde nu mi se păruse atât de mare. În schimb, pătrunzând în pădure cu Azura, m-am pomenit într-un labirint verde care părea nesfârșit, atât îmi era de greu să-mi amintesc

drumul pe care veniserăm dintre toate acele cărări care se ramificau în toate părțile.

După o vreme, m-am trezit că o luasem cu câțiva pași înaintea Azurei, iar la una dintre numeroasele încrucișări de drumuri am dat să fac stânga, fără vreun motiv anume. Însă vocea ei m-a oprit.

— Nu, Cain, nu în partea aceea.

— De ce nu?

— Aceea este o parte a insulei pe care o să ți-o arăt altă dată. Dar nu azi, te rog.

Poate că și azi aș mai fi acolo, în acea nouă grădină a Raiului, împreună cu Azura și un cârd de copii, dacă refuzul ei de a-mi arăta acea parte a insulei nu mi-ar fi trezit o curiozitate care m-a îmboldit continuu. La început, n-am dat nicio importanță și mi-am urmat soția înapoi la colibă fără să mă împotrivesc. Dar, în zilele următoare, am început să mă întreb din ce motiv mă oprise s-o apuc pe cărarea aceea, tocmai ea care-mi îngăduia mereu totul și mă trata de parcă aș fi fost stăpânul absolut al pământurilor ei.

Adică soția mea avea un secret, îmi ascundea ceva? Dacă lucrurile ar fi stat astfel, cu siguranță nu aș fi avut niciun drept să-i reproșez ceva, având în vedere ceea ce îi ascundeam eu. Chiar și atunci când îmi descoperise semnul de pe frunte și mă chestionase în legătură cu el, îi răspunsesem evaziv.

— O fi o umbră sau o pată de noroi.

— O pată foarte rezistentă, am observat-o încă din prima seară.

— Ah, da, acum am înțeles la ce te referi... e din naștere, și sunt atât de obișnuit cu ea, încât aproape că n-o mai bag în seamă.

Din păcate, minciuna era parte din viața noastră, era stâlpul fragil pe care se sprijinea o fericire la fel de fragilă. Azura îmi punea adesea întrebări despre Abel, iar eu, ca să-i fac plăcere, îi descriam un tablou al armoniei fraterne, care nu avea nimic de-a face cu realitatea și pe care-l îmbogățeam de fiecare dată cu noi detalii, de la bucuria pe care susțineam că aș fi simțit-o la vestea nașterii lui, până la povestea cu totul inventată a ultimei sale zile, când, în ciuda eforturilor pe care le făcusem să-l salvez, fratele meu a fost doborât de un rău necunoscut. Și, prin forța pe care o capătă poveștile istorisite continuu, aproape am ajuns să crede că aceea era realitatea, în

timp ce conștiința propriei vinovății devenea tot mai slabă și mai tulbure pe măsură ce amintirea colibei lui Adam se estompa în amintire, înlocuită de bucuriile unei noi vieți.

Așa cum ziceam, eu am fost cel care a distrus totul, trezind din somnul lor înșelător fantomele trecutului și dezlănțuindu-le iar împotriva mea. Luna își încheiase de trei ori ciclul pe bolta cerului de când devenisem soțul Azurei, și încă nu puteam spune că aș fi cunoscut fiecare colț al insulei. „Altă dată, dar nu azi“, îmi spusese atunci, oprindu-mă să merg mai departe, or acum mi se părea că venise cu adevărat momentul acelui „altă dată“. M-am dus, așadar, la ea și, pe un ton poruncitor, pe care nu-l mai folosisem vreodată, i-am cerut să mă conducă din nou pe acea cărare și s-o străbatem împreună până la capăt.

La auzul unei asemenea porunci, o umbră adâncă i-a tulburat o clipă albastrul senin al ochilor.

— Da, ai dreptate, a spus apoi, se cuvine să vezi și colțul acela. Vino cu mine.

Mergând pe urma pașilor ei, am pătruns din nou în hățișul pădurii, iar când am ajuns la acea răscruce, înainte să facă stânga, Azura s-a întors spre mine.

— Mergem mai departe?

— Da, mergem mai departe.

Vegetația era atât de deasă acolo, încât mie mi-ar fi fost greu să găsesc drumul, însă Azura trebuie să-l fi străbătut de multe ori, chiar și de curând, fiindcă în fața noastră încă se vedeau urmele ușoare ale pașilor ei, lăsate pe mușchiul pădurii. Astfel, călăuzit de ea, am ajuns într-un loc unde pădurea umbroasă se deschidea într-o poiană largă, în mijlocul căreia am zărit o ridicătură dreptunghiulară de pământ, pe care nu creștea iarba. Pe pământ era împrăștiat un mănunchi de flori, care începeau să se ofilească.

— Iată, a spus ea, acum îl vezi și tu. Când sora mea a încetat să mai respire, o vreme am continuat s-o veghez, fără să știu ce să fac mai departe cu ea. Apoi, am adus-o în luminișul acesta, locul preferat al plimbărilor noastre. Trupul îi era atât de împușinat, încât nu mi-a fost greu să-l ridic și să-l car până aici. Am săpat o groapă și l-am așezat înăuntru, acoperindu-l cu pământ. Mă gândeam că din pământ se naște viață, și de ce n-ar putea

renaște Awan la fel cum plantele răsar primăvara?...

Am rămas fără cuvinte. Cu pași înceți, târșâiți ca ai unui somnambul, m-am îndreptat spre mormântul lui Awan și m-am lăsat să cad în genunchi în fața ridicăturii de pământ, udând-o cu lacrimile mele. Azura m-a ajuns din urmă și a rămas în picioare în spatele meu.

— De ce nu voiai să mi-l arăți? am întrebat-o în cele din urmă, când m-am simțit din nou în stare să vorbesc.

— Ca să nu te întristez, Cain, ca să nu tulbur zilele noastre fericite. Și-apoi...

— Și-apoi...

— Nu știu de ce, dar am avut mereu presentimentul că, dacă aveam să te aduc aici, tu ai să mă părăsești, ai să pleci pentru totdeauna. E absurd, știu, dar n-am reușit să mă eliberez de frica asta. Așa că am venit singură, pe ascuns, ca să-mi vizitez sora, să acopăr cu flori proaspete pământul unde odihnește, în timp ce tu dormeai sau aveai treabă să tai lemne. Poți să mă ierți?

— Să te iert, Azura? Să te iert...

Aș fi vrut să dispar și eu sub pământul ăla, să-mi sap o groapă lângă Awan ca să mă ascund de privirile soției mele. În schimb, m-am ridicat în picioare cu mare greutate și, ocolindu-i mâna care se întindea spre mine, m-am îndreptat cu pași mari spre colibă.

TEMERILE AZUREI ERAU MAI ÎNTEMEIATE decât își putea ea închipui. Trezindu-mă din visul cel mai ferice, vederea acelui mormânt mă adusese deodată la realitate. Cum de mă amăgisem că aş putea să trăiesc alături de ea, eu care provocasem moartea surorii ei? Ce drept aveam să rămân acolo și s-o mint în continuare doar ca să-mi păstrez fericirea, când fiecare zi trăită alături de ea – acum înțelegeam asta – nu făcea decât să-mi sporească vinovăția, aducând o nouă jignire Cerului și oamenilor. După ce vărsasem sânge nevinovat, acum aveam să pângăresc și inocența acelui suflet, ținându-l prizonier într-un basm inventat, iar pruncii născuți din noi aveau să fie copiii păcatului meu și aveau să poarte în frunte același semn al infamiei.

În timp ce străbăteam pădurea cu sufletul la gură, ca un fugar hăituit, din când în când, mă întorceam să privesc în urma mea și zăream haina albă a soției mele, trupul ei subțire care pășea în spatele meu la o oarecare distanță. Atunci îmi întorceam brusc privirea și-mi reluam drumul, fără să-i răspund la gesturile tot mai desperate pe care mi le adresa.

La un moment dat, mi-a trecut prin minte că poate Azura îmi poartă deja în pântec copilul, iar gândul acela m-a obligat să mă opresc. M-am întors din nou ca s-o privesc, dar apoi, cu un oftat adânc, mi-am reluat drumul. Și, dacă ar fi fost așa, copilul nostru avea să crească mai bine singur, decât având alături un tată ca mine, ce aş fi putut eu să-i spun, să-l învăț? Ce aş fi putut să-i răspund dacă într-o zi ar fi vrut să-mi cunoască trecutul? Aş fi fost nevoit să-l fac și pe el prizonier în hățișul de minciuni cu care îi păcălisem mama sau poate să-i mărturisesc adevărul, obligându-l să-și blesteme ziua în care a venit pe lume. Două posibilități, una mai de nesuportat decât cealaltă, din fața cărora nu puteam scăpa decât plecând de acolo.

Și dacă, în schimb, Azura nu aștepta niciun copil, iar plecarea mea ar fi văduvit-o pentru totdeauna de posibilitatea de a naște unul? Îmi aminteam foarte bine cuvintele ei din acea primă seară: „Acum nu mai rămânem decât

noi doi, sarcina să ducem mai departe neamul omenesc e pe umerii noștri“. Neamul omenesc... Dar omul era o specie blestemată, blestemată din cauza lui Adam și, cu atât mai mult, din cauza mea. N-ar fi fost vreo mare pierdere dacă neamul său avea să piară din lume, fără să lase nicio urmă.

Astfel cugetam, pradă celei mai sfâșietoare neliniști, în timp ce marșul meu cu răsuflarea tăiată mă ducea tot mai aproape de colibă. Socoteam că voi merge mai departe, fără să mă opresc, lăsând pentru totdeauna în urmă acea insulă de fericire. Astfel, măcar nu aveam să fiu nevoit să întâlnesc încă o dată privirea de un albastru senin a soției mele. Deodată, însă, mi-am dat seama că nu puteam pleca în felul acela. Așa cum Azura îmi încredințase taina ei, și eu ar fi trebuit să i-o dezvălui pe a mea, fie și cu prețul de a face țandări inimile amândurora. Am așteptat-o, așadar, în pragul casei noastre și, când m-a ajuns din urmă, i-am făcut semn să intre.

Azura știa acum totul, nu-i ascunseseam nici cel mai mic detaliu. Știa că-mi omorâsem fratele, pe Abel, și în ce fel o făcusem. Așa cum știa și că eram singurul responsabil de moartea lui Awan. Când mi-am încheiat mărturisirea, a rămas tăcută vreme îndelungată, de parcă împietrise. Apoi, cu mare încetineală, și-a ridicat din nou spre mine ochii albaștri, pe care, până atunci, și-i ținuse ațintiți spre genunchi, ca să nu mă privească. În ei se citea o lumină fermă, profundă, privirea unei femei care părea să fi trăit o mie de ani, încercând pe propria piele toate durerile lumii.

— Vezi, Cain? Presentimentul meu era corect.

— Era corect, dar te împingea spre o alegere greșită. Nu se poate trăi în minciună, Azura, trebuia să fi înțeles asta încă de la bun început.

— Dar noi doi nu putem trăi nici în adevăr.

— Da, îmi dau seama de asta. Acum, că ți-am povestit totul, nu-ți rămâne altceva de făcut decât să mă alungi. Să mă izgonești pentru totdeauna din grădina ta cea fericită, la fel cum Adam a fost izgonit din grădina Raiului.

— Să te izgonesc? N-aș avea puterea să fac așa ceva, nu sunt un heruvim cu sabie de foc, dar acum nu mă simt în stare nici să te opresc. Hotărârea e numai a ta.

— Hotărârea am luat-o deja, știi prea bine. Dacă n-ar fi așa, atunci cum ți-aș fi putut face o asemenea mărturisire?

— Ar fi trebuit să mi-o faci încă de la bun început. Am fost sortită să-ți

fiu soție, sunt legată de tine pentru veșnicie.

— Dar ești și sora lui Awan, soția lui Abel. Ți-ar fi imposibil să-l iubești în continuare pe ucigașul lor.

— Să încetez să te mai iubesc nu pot, ar trebui să știi asta.

— Nici eu nu pot înceta să te iubesc. Tocmai de aceea sunt obligat să plec, fiindcă lângă tine aș fi fericit, or eu n-am dreptul la această fericire. Și nici tu, Azura, nu ai dreptul să mă ierți.

— Și atunci cine ar putea s-o facă? Cine, dacă eu nu?

— Aș deveni și mai demn de dispreț dacă aș implora mila ta sau a Cerului. Trebuie să-mi înfrunt pedeapsa, să-mi ispășesc până la capăt condamnarea. Îți spusesem încă din primele clipe că de-acum pot să trăiesc numai în deșert, departe de tovărășia celorlalți oameni.

Lacrimile m-au împiedicat să mai adaug altceva. Știam că adevărata pedeapsă abia de acum avea să înceapă, după ce aveam să întorc spatele acelei colibe pentru totdeauna, pentru că înainte să fi pus piciorul acolo nu cunoscusem niciodată fericirea, în timp ce acum aveam să trăiesc pentru totdeauna cu amintirea sa plină de nostalgie. Și Azura plângea, cu un plâns tăcut și supus. S-a ridicat, a luat un sac de cânepă și un burduf mare, care stătea agățat de perete, în apropierea vetrei, și a ieșit cu ele din colibă. M-am așezat pe prag ca s-o urmăresc cu privirea. Am văzut-o cum se duce până la izvor și cum umple burduful cu apă proaspătă. Apoi s-a întors, s-a oprit să culeagă din pomi pumni întregi de fructe și le-a băgat în sac.

— Uite, Cain, mi-a spus când s-a aflat din nou în fața mea, cel puțin pentru o vreme nu vei fi nevoit să înduri foamea sau setea, și poate că, rătăcind prin deșert, o să găsești mai apoi o altă insulă.

— Dacă am să văd o altă insulă, o s-o apuc pe alt drum. Însă ești generoasă, Azura, iar eu îți mulțumesc pentru darurile tale, aș vrea doar să fiu mai demn de ele.

Am apucat burduful, mi-am pus bocceaua în spate și, fără să-mi sărut soția, am pornit spre deșert. O vreme, uitându-mă în spate, am văzut silueta subțire în haină albă, stând drept în fața colibe, cu chipul întors spre mine, de parcă ar fi prelungit până în ultima clipă posibilă momentul despărțirii noastre.

CU INIMA ȚĂNDĂRI, am început să rătăcesc din nou prin deșert. Cred că eram protejat de iubirea Azurei, fiindcă, atunci când am sorbit ultima înghițitură de apă din burduful ei și am mâncat ultimul fruct dintre cele pe care mi le culesese, am găsit un izvor la care să-mi astâmpăr setea, iar în jurul acestuia creșteau câțiva curmali încărcăți de rod. Acest miracol a continuat să se repete cu regularitate de-a lungul pribegiei mele, astfel că am supraviețuit. Nu știam însă dacă ar trebui să-l iau ca pe un semn de bunăvoință a sorții sau mai degrabă ca pe un nou blestem. De-acum, viața nu mai avea ce să-mi ofere; aveam să rătăcesc fără țință și fără odihnă, străbătând întinderea nesfârșită a deșertului și căutând în zadar să-mi alung nălucirile care mă bântuiau.

Aș fi putut să mă orientez după constelații, artă pe care o deprinsesem de la tatăl meu, Adam, dar nu m-am ostenit să fac asta. Avea prea puțină importanță încotro mergeam, din moment ce niciuna n-avea să-mi îngăduie să fug de mine însumi și nicio casă la care să mă întorc nu aveam. Astfel, înaintam orbește, ca un somnambul, măsurând timpul pribegiei după ciclurile lunii, care se repetau cu o monotonie îndârjită. Se împliniseră deja trei din ziua în care mă despărțisem de Azura, și deja eram la jumătatea celui de-al patrulea, când, la un moment dat, pe o stâncă singuratică ce străjuia deșertul, mi s-a părut că zăresc o siluetă omenească.

În primele clipe, nu mi-a venit a crede ochilor, m-am gândit că trebuie să fie o amăgire născută din oboseala mea și din lumina crudă a deșertului. Dar, când m-am apropiat de stâncă, am văzut că silueta era încă acolo, distingându-se cu limpezime. Stătea în picioare pe marginea stâncii, scrutând orizontul.

Preț de o clipă, m-am gândit s-o apuc pe-un alt drum, să fug cât mai departe, convins cum eram că omul acela, indiferent cine o fi fost, avea să mă omoare odată ce m-ar fi văzut. Dar de mult nu mă mai temeam de moarte. Viața era cea care mă înfricoșa acum, iar, dacă acel necunoscut ar fi

vrut să mă lase fără suflare, i-aș fi fost recunoscător. Și-apoi, după atâtea zile petrecute rătăcind prin ținuturi pustii, gândul de a întâlni din nou un seamăn mă atrăgea cu o asemenea forță, încât mi se părea la fel de greu să-i rezist precum mi se părea să nu fug spre un izvor limpede ca să-mi sting setea. Astfel, lăsând la o parte orice frică, m-am îndreptat hotărât spre stâncă.

Când eram la câteva zeci de pași depărtare de bărbatul acela și l-am văzut mai bine, am crezut din nou că sunt victima unei năluciri pline de cruzime. Nu era un bărbat, ci un băiat de vreo doisprezece ani, cu părul creț și care aducea atât de bine la chip și la statură cu fratele meu Abel, că fără să vreau m-am tras înapoi înspăimântat. Dar băiatul mă văzuse deja și venea spre mine, privindu-mă cu multă curiozitate. Ezitând, i-am ieșit în întâmpinare la rândul meu. Acum că-l vedeam de aproape, am înțeles că nu era vorba de Abel. Spatele îi era mai lat, brațele mai puțin grațioase, privirea, fermă și liniștită, fără urmă de blândețea aceea dezarmantă care-mi asmuțise într-atât cruzimea.

— Cine ești? l-am întrebat uluit, imediat ce ne-am găsit unul în fața celuilalt.

— Sunt fratele tău Set, Cain. Fiul Evei și al lui Adam.

La auzul acelor cuvinte, uimirea mea s-a prefăcut într-o stupeoare fără margini. Fratele meu Set? Cum era cu puțință? Ei bine, da, deși gândul acela nu-mi trecuse niciodată prin minte, nu puteam să exclud posibilitatea ca, după moartea lui Abel și fuga mea, Adam și Eva să fi adus pe lume alt copil. Însă de atunci trecuseră numai câteva luni, iar în acel răstimp atât de scurt, nu s-ar fi putut ca un copil să se nască, să crească și să ajungă în pragul vârstei maturității, precum băiatul care-mi stătea în față.

— Nu te cred, am spus cu o voce plină de neîncredere. Te-o fi chemând Set, dar nu poți fi copilul Evei și al lui Adam. Am părăsit coliba lor cu doar șase luni în urmă și nu aveam niciun frate.

— N-au trecut șase luni, ci douăzeci de ani de când ai părăsit coliba. Știu bine, pentru că mama noastră ține socoteala zilelor și a lunilor, precum și a tuturor nopților pe care, de atunci, și le-a petrecut nedormind și deplângând destinul lui Abel, dar și pe al tău.

Oricât se încapățâna mintea să accepte așa ceva, am simțit nedeslușit că

Set spunea adevărul. Propria lui existență dovedea asta. Iar, dacă el era un băiat de doisprezece ani, eu trebuia să fiu un bărbat de aproape patruzeci. În timp ce rătăceam prin deșert, timpul trebuie să se fi scurs într-un ritm diferit, nefiresc, în care zilele erau lungi cât lunile. Fără să-mi fi dat seama, îmi lăsasem în urmă tinerețea, și poate că și asta făcea parte din pedeapsa mea.

— Dar dacă ești cu adevărat fiul Evei și al lui Adam, ce anume te-a împins în deșert, atât de departe de coliba lor?

— Departe? Sunt doar câteva mile. Uneori, vin până aici, pe stânca asta, ca să privesc spre grădina Raiului. Nu cred că ne vom mai întoarce acolo vreodată, dar e scris că urmașii mei vor face un nou legământ cu Cerul și poate vor fi iertați.

Tot mai dezorientat, am scrutat orizontul și am zărit, într-adevăr, punctul acela îndepărtat, învăluit într-o lumină scânteietoare, spre care alergau adesea privirile părinților mei. Așadar, fără să vreau, mă întorsesem în preajma colibei lor.

— Nu pot rămâne aici, Set, trebuie să plec degrabă. Dar ce zic? Să plec? De-acum n-o să mă mai duc nicăieri. Curaj, ce mai aștepti să mă lovești? Ție îți revine responsabilitatea să răzbuni moartea lui Abel. Cine varsă sânge trebuie să plătească cu sânge, dacă există o lege pentru oameni, nu poate fi decât aceasta.

— Dar, Cain, nu aceasta e legea Cerului. Pe frunte porți un semn, nu știai? Și acel semn te apără de răzbunarea oamenilor, oricui îl vede îi este interzis să ridice mâna asupra ta.

— Te înșeli, semnul acela este stigmatul ticăloșiei mele și al blestemului aruncat asupra mea.

— Tu ești cel care se înșală. Și oricum nu se cuvine ca un frate să-și răzbune fratele. Mergi în pace, Cain.

— În pace? am răspuns cu amărăciune.

— Mergi pe drumul tău. Eu trebuie să mă întorc la colibă, mama și tata au nevoie de mine.

Acum, el rămânea speranța lumii. Datorită lui, și nu a urmașilor unui criminal, neamul omenesc avea să supraviețuiască, iar descendenții lui aveau chiar să reușească să se împace la loc cu Cerul. L-am privit cum se

îndepărtează, încercat de o invidie chinuitoare, dar diferită de gelozia oarbă pe care o simțisem față de Abel. La mijloc erau vina, remușcarea, dar și oboseala, după atâta amar de pribegie.

AM ÎNCEPUT SĂ PRIVESC CU ATENȚIE stelele care-mi arătau drumul. Cu toate că știam că din partea lui nu aveam a mă teme de nimic, sub nicio formă nu aș fi vrut să mă trezesc din nou în preajma colibei unde Set trăia fericit alături de părinții mei. Datorită acestor călăuze cerești pe care le cercetam în fiecare seară înainte să adorm, eram convins că a doua zi pașii aveau să mă poarte și mai departe de acolo, iar gândul acesta îmi aducea alinare.

După câteva zile de mers, am dat peste o baltă și, în loc să beau cu ochii închiși, așa cum făcusem până atunci ca să nu-mi văd semnul întipărit pe frunte, mi-am privit imaginea oglindită în apă. Mi se înfățișau aceleași trăsături tinerești pe care mi le contemplasem de nenumărate ori în apele izvorului, înainte să părăsesc casa lui Adam. Dacă într-adevăr trecuseră douăzeci de ani de când fugisem, anii aceia nu lăsaseră asupra mea nici cea mai mică urmă.

Timpul meu, așadar, nu se mai scurgea în grabă, ci mult mai lent decât al celorlalți oameni. Multă vreme aveam să caut zadarnic motivul acestui fapt, înainte să găsesc un răspuns. Între timp, de fiecare dată când soarele apunea în spatele stâncilor, îmi făceam cu încăpățănare un calcul, în care devenisem cu adevărat meșter, ca să stabilesc cât avansase viața celorlalți în timpul acelei zile de drum, viața celor pentru care timpul continua să curgă în ritmul său firesc. Viața lui Set, care poate azi, colindând prin deșert, își găsisse pe o insulă de verdeață soția creată dinadins pentru el, iar poate mâine urma să i se nască deja primul fiu. Viața pe sfârșite a lui Adam și cea a Evei, consumată de plâns. Dacă, prin absurd, răpus de dor, m-aș fi hotărât într-o zi să mă întorc la colibă, mi-ar fi fost greu să recunosc în fețele lor îmbătrânite trăsăturile familiare ale părinților mei. Sau poate că acolo, în colibă, n-aș mai fi găsit pe nimeni.

Astfel, au trecut săptămâni și luni, ani și secole care se scurgeau cu repeziciune, precum nisipul într-o clepsidră. Într-o zi, în peregrinarea mea

fără vreo țintă, am dat peste ceva cu totul neașteptate: o fâșie lungă ce serpuia prin deșert nu departe de locul unde mă aflam, o panglică de pământ perfect gol și neted, fără urmă de pietre sau arbuști. O cale, un drum, însă pe atunci nu cunoșteam aceste cuvinte. M-am gândit că este opera vântului sau a unei combinații bizare de fenomene ale naturii, și abia când am zărit în depărtare câteva siluete minuscule care mergeau încolo și înapoi, am început să înțeleg despre ce era vorba.

Oamenii, fiii și nepoții lui Set, se înmulțiseră într-atât încât își întipăriseră urmele în deșert. Erau atât de numeroși, încât aveau nevoie să se deplaseze cu ușurință de la un loc la altul, poate ca să-și schimbe între ei roadele pământului, cunoștințele, poveștile. Oamenii... un plural straniu pentru cineva care cunoscuse un singur om, tatăl său, și nu și-ar fi putut imagina niciodată că granițele omenirii s-ar putea întinde dincolo de fâșia de câmpuri cultivate, îngustă precum un inel, din jurul unei mici colibe.

În alte vremuri, înainte de întâlnirea cu Set, această descoperire m-ar fi umplut de spaimă, acum, în schimb, știam că niciunul dintre oamenii aceia nu ar fi îndrăznit să ridice mâna asupra mea, că, dintr-o ciudată milă a Cerului, semnul nelegiurii mele mă proteja. Mă protejase până și de animalele sălbatice care mă ocoleau în loc să mă atace, și-atunci cu atât mai mult aveam să fiu respectat de semenii mei, de rudele mele necunoscute. Astfel, fără nicio teamă, am ajuns ajuns la cărarea aceea și am urmat-o, spunându-mi că undeva tot avea să mă ducă.

În fapt, m-a dus dincolo de deșert, la un pământ mănos, unde se zărea o așezare de colibe. Le-am privit de la depărtare. În fața lor, mai mulți bărbați și femei își vedeau de treabă, ocupați să bage în țarc o turmă de oi încăpățânate. De jur împrejur, câmpuri arate. Cunoșteam prea bine munca aceea și, dacă aș fi vrut, le-aș fi putut da câteva sfaturi ca s-o facă mai bine, dar nu voiam. Eram curios să aflu mai multe despre oameni, o curiozitate care mă chinuia, și, totuși, mă știam exclus din neamul lor.

Am mers mai departe, de-a lungul drumului, dând peste o altă adunare de colibe. Aici nu se vedea nimeni făcându-și de treabă, până și câmpurile din jur păreau abandonate, iar în țarc pășteau numai două capre costelive.

M-am apropiat. Când am ajuns la așezare, un bărbat cu o față amenințătoare s-a ivit în pragul unei colibe.

— Cine ești? Un străin? N-avem nevoie de străini aici, abia dacă avem de mâncare pentru noi.

— Văd, dar eu nu cer nimic. Burduful meu e plin cu apă, iar în boccea am mâncare cât pentru o săptămână.

— Atunci cară-te de-aici!

— Bine, dar înainte să plec, aş vrea să-mi împărtăşeşti greutatea voastră. Pământul e rodnic în jur, de ce nu aveţi de mâncare?

— Pentru că apa care ar trebui să ne irige câmpurile nu reuşeşte să ajungă până aici. Cei din satul vecin au găsit cum s-o devieze, pentru animalele şi recoltele lor. Dar asta n-o să mai țină mult, îţi dau cuvântul meu, fiindcă noi am luat deja o hotărâre. Măine noapte, o să profităm de luna plină şi o să ne ducem pe ascuns în satul vecin, o să-i luăm prin surprindere şi o să omorâm toţi bărbaţii în somn. Femeile lor o să ni le facem slave, la fel şi pe copiii lor, şi-atunci, da, o să vină şi rândul nostru la belşug şi fericire.

— Fericire...

Greutatea aceluia cuvânt absurd aproape m-a strivit la pământ de ruşine.

— Şi eu m-am amăgit c-o pot cuceri întocmai cum plănuieşti tu, dar crede-mă, nu e calea cea dreaptă.

— Şi care ar fi, atunci?

— Nu ştiu. Aveam de gând să plec repede, dar acum văd că trebuie să rămân. Găzduiţi-mă aici măcar noaptea asta.

Cu îngăduinţa bărbatului, mi-am făcut culcuş pe o grămadă de fân, pe care o strânsese lângă colibă, şi mi-am petrecut noaptea gândindu-mă la întreaga situaţie. Eu, care adusesem în lume rivalitatea şi duşmănia şi înduram pe propria piele consecinţele lor amare, mă simţeam răspunzător pentru destinul acelor urmaşi îndepărtaţi, care, în orbirea lor, păreau hotărâţi să-mi calce pe urme. Dacă le-aş fi dezvăluit cine sunt, nu m-ar fi crezut, chiar punând cazul că numele meu fusese transmis din generaţie în generaţie până la ei. Iar dacă m-aş fi mărginit doar să-i previn nu ar fi ținut cont nicicum de sfatul unui străin, al unui vagabond. Din nou, m-am gândit, nu-mi rămâne decât să mint, dar, de data aceasta, în numele binelui.

A doua zi dimineaţa, am bătut la uşa bărbatului, care s-a dovedit a fi căpetenia satului.

— Ce vrei? m-a întrebat, măsurându-mă c-un aer ameninţător, când m-a

văzut în prag. Încă mai ești aici?

— Firește, am venit ca să rămân. Crezi oare că din întâmplare m-am pomenit în satul vostru? Nu sunt un simplu rătăcitor, ci un trimis al Cerului, iar, dacă vrei dovada, privește cu atenție semnul pe care-l port în frunte. E o pată perfect rotundă, precum soarele, iar celui care o poartă oamenii trebuie să-i dea ascultare.

Bărbatul s-a arătat impresionat de acele vorbe; poate că nu le credea încă întru totul, dar părea dispus să-mi acorde toată atenția.

— Ascultă, așadar, poruncile mele. În noaptea aceasta, voi n-o să profitați de luna plină, n-o să mergeți în satul vecin ca să omorâți bărbații și să înrobiți femeile și copiii. În schimb, mă voi duce eu, chiar azi, și le voi transmite și lor mesajul Cerului.

— Care mesaj?

— Oamenii sunt puțini pe lumea asta, iar pământul pe care au reușit să-l smulgă deșertului este și el puțin. Ar fi o nebunie din partea voastră să vă nimiciți când unii, când alții, în timp ce, unindu-vă puterile, ați putea să duceți un trai îmbelșugat, îndestulător pentru toți.

— Du-te și vorbește-le degrabă... Dar de unde până unde ăia din satul vecin ar trebui să-și împartă cu noi turmele și pământul rodnic? În locul lor, noi n-am fi atât de proști.

— Fiindcă să trăiești în pace e mai bine decât să trăiești în război, și-apoi o să fie un avantaj și pentru ei să aibă mai multe brațe ca să cultive pământurile, mai mulți ochi care să păzească animalele.

Acestea fiind spuse, am pornit spre satul vecin, l-am căutat pe conducătorul așezării și i-am repetat aceleași argumente.

— Dar de ce, mi-a replicat el, ar trebui să se mulțumească dușmanii noștri doar cu o parte din pământurile noastre când, nimicindu-ne, le-ar putea avea pe toate? În locul lor, noi n-am fi atât de proști. Ei sunt mai numeroși decât noi, mai bătaioși, o să ne omoare până la ultimul dacă nu-i atacăm noi primii, ceea ce, de fapt, suntem hotărâți să și facem chiar în noaptea asta, profitând de luna plină.

— Ba n-o să faceți nimic de felul acesta, Cerul v-o interzice. Uită-te bine la semnul pe care-l port în frunte...

Și-atâta am vorbit, și-atâta am amenințat, că am reușit să-l conving, așa

cum îl convinsesem și pe conducătorul celuiilalt sat. În exact aceeași noapte care ar fi trebuit să se încheie într-o vărsare de sânge, cei doi bărbați s-au întâlnit la jumătatea drumului, în prezența mea, și după discuții lungi și aprinse au ajuns să facă o alianță, al cărei garant eram eu. Astfel, am fondat primul oraș.

ÎN ACEL ORAȘ, pe care l-am numit Enoh, „cel consacrat“, am domnit timp de mai multe generații. Celor două comunități care îl fondaseră la început li s-au alăturat cu timpul multe altele, atrase nu doar de prosperitatea care se crease cu adevărat și la care un simplu sătuc n-ar fi putut ajunge vreodată, ci și de apărarea mai bună pe care orașul era capabil să le-o ofere locuitorilor săi. De fapt, încă de la a doua generație, când conducătorii celor două sate, ajunși mai apoi miniștrii mei, lăseseră deja locul fiilor lor, am dat poruncă să se ridice un zid de apărare de jur împrejur, care să ne țină la adăpost de fiarele înspăimântătoare și de orice alt dușman care ar fi încercat să ne atace. Am pus să se construiască stăvilare de piatră care să mai domolească violența râului, precum și o rețea ramificată de canale înguste care să ducă apa la pășuni și câmpuri, până la marginile deșertului, care se retrăgea tot mai mult, transformându-se an după an în pământ bun de cultivat. Nu era grădina Raiului, era o societate a oamenilor, ridicată pe frică, pe neîncredere, pe un pact încheiat între interese egoiste, și, cu toate acestea, eram convins că Cerul privea cu bunăvoință opera aceea, deși tocmai eu, blestematul, profitasem de numele lui ca s-o ridic.

Autoritatea mea se întemeia tocmai pe credința că eram un trimis ceresc, o credință înrădăcinată de-acum în toți supușii mei, fără urmă de tăgadă. Ca s-o întăresc, mi-am încărcat statutul regal cu simboluri tot mai arătoase: o haină de purpură, un sceptru de aur, un acoperământ de cap înalt și bătut cu pietre prețioase, un palat de piatră, care-și înălța impunător vârfurile peste celelalte colibe și în care, înconjurat de miniștrii și curtenii mei, dădeam audiențe celor care doreau să-mi adreseze vreo rugămintă. Apoi, am dat poruncă să se construiască un templu înalt în trepte, de la înălțimea căruia să se aducă jertfe Cerului, ca de pe stâncile gemene care se ridicau în apropierea colibeii lui Adam. Iar când, în timpul unei foamete care se abătuse asupra noastră după trei generații, preoții mei m-au sfătuit că o jertfă de sânge avea să fie mai cu folos, nu m-am opus ca pe altar să fie

sacrificați viței și berbeci, juninci dolofane și miei cu lâna albă ca spuma laptelui. Eram nevoit să asist la acele jertfe, rolul meu de conducător mi-o impunea, însă acum, eu, cel dintâi care vărsasem vreodată sânge, încercam un sentiment de groază de câte ori îl vedeam curgând, și trebuia să-mi feresc privirea pentru ca supușii să nu-mi bage de seamă lacrimile.

În schimb, am refuzat de fiecare dată să-mi aleg o regină, amintirea Azurei era mult prea vie în mine. Din fericire, nu aveam nevoie să întemeiez o dinastie domnitoare, căci, generație după generație, eu îmi urmam mie însumi la tron, iar la cea de-a cincea generație aveam înfățișarea unui bărbat de patruzeci de ani, încă în deplinătatea forțelor.

Dacă la începuturi oamenii se strânseseră laolaltă sub conducerea mea ca să se protejeze unul pe altul și să-și asigure supraviețuirea, odată cu trecerea timpului între ei au început să se iște nenumărate rivalități, mai mici sau mai mari. Când făceau schimb de mărfuri, fiecare susținea că celălalt nu-i dăduse ceea ce i se cuvenea și se prezenta la mine ca să se plângă. Între agricultori erau certuri continue când să-și stabilească hotarele pământurilor. Până și mușteriii tavernelor acuzau hangiuul că nu le-a pus în pahar cantitatea de vin la care aveau dreptul. În fine, discordia înflorea peste tot, pe străzile orașului și pe câmpurile care-l înconjurau, transformând într-o nesfârșită ceartă ceea ce ar fi trebuit să fie o conviețuire armonioasă.

La cea de-a șaptea generație, cum lucrurile nu dădeau semn să se îndrepte, m-am sfătuit cu miniștrii mei ca să găsesc o soluție.

— Zidurile puternice ale cetății Enoh, le-am spus, ne pot apăra de dușmanii care vin din afară, dar, dacă lucrurile merg tot așa, o să ajungă să se prăbușească sub greutatea neînțelegerilor dinăuntru. Am întemeiat acest oraș tocmai ca să îndepărtiez primejdia războiului, iar acum războiul a găsit o cale prin care să se strecoare în inima locuitorilor săi.

— Pedepsește-i, domnia ta! Dacă un supus vine la tine acuzându-l pe un altul, dacă stai la îndoială, condamnă-i la moarte pe amândoi. Un astfel de exemplu, o să vezi, o să le servească drept lecție tuturor celorlalți, iar pacea o să domnească din nou între zidurile cetății noastre.

— Cu alte cuvinte, ca să aduc înapoi pacea, ar trebui să devin un conducător nedrept? Nu, să guvernezi peste oameni înseamnă să știi să

deosebești între bine și rău, și să-i dai fiecăruia după faptă și răsplată.

— Dar, să-mi fie cu iertare, a obiectat unul dintre miniștri, cum să deosebești între bine și rău? Cine ar fi în stare să stabilească granițele exacte ale unui câmp, ori cantitatea precisă de grâne dintr-un sac, sau proporția dintre moneda plătită hangii și vinul turnat în pahar? Lucrurile par ba mai mici, ba mai mari, în funcție de interesul celui care le privește.

Deodată, mi-a venit în minte soluția, sau ceea ce puteam considera ca atare. Am rupt una dintre panglicile care-mi împodobeau centura și le-am arătat-o miniștrilor.

— Iată, vedeți panglica aceasta? Vă ordon ca de acum încolo să devină unitatea de măsură pentru orice măsurătoare. Când unui supus i se dă o bucată de pământ, sau când o primește drept moștenire, se va măsura, în lungime și-n lățime, de câte ori este mai mare decât această panglică pe care eu, regele, o țin acum în mână. Rezultatul măsurătorii va fi înscris într-un catastif, în așa fel încât nici proprietarul să nu-și poată însuși drepturi pe care nu le are, nici vreun vecin să nu i le poată tăgădui pe cele legitime. Și ceva asemănător vom găsi ca să calculăm greutatea sacilor și capacitatea paharelor.

Astfel s-a și făcut, căci nimeni nu ar fi îndrăznit să pună la îndoială hotărârea regelui. Pentru o vreme, a părut că folosirea unităților de măsură chiar adusesese din nou pacea între locuitorii orașului. Însă, foarte curând, mi-am dat seama că toată acea gâlceavă dinainte fusese pur și simplu înlocuită de vicleșug și înșelăciune. Țăranului bogat îi era de ajuns să corupă un scrib care să falsifice registrele și, astfel, să se impună în fața celui mai sărac. Negustorii găseau diferite căi pentru a înșela la cântar, iar ca să mă încredințez că hangii folosesc mereu pahare cu capacitatea stabilită ar fi însemnat să pun un străjer să stea de pază la fiecare tavernă de dimineața până seara. De parcă n-ar fi fost de-ajuns, unitățile de măsură au ajuns să trezească în supușii mei o patimă extrem de puternică și, până atunci, necunoscută: zgârcenia. Dacă un cerșetor bătea la ușa unei case cerând un codru de pâine, înainte să i-l dea, gospodina scădea cu grijă câștigul pe care l-ar fi scos vânzând bucata cu pricina la piață, așa că aproape mai mereu i-l refuza.

Să aduc dreptatea între oameni s-a dovedit, în cele din urmă, o misiune

imposibilă, la fel ca aceea de a aduce pacea în mijlocul lor. Iar dintre toți eu aveam cel mai puțin dreptul să mă plâng de toate acestea. Oare nu tocmai păcatele mele, violența și lăcomia care îmi pecetliseră destinul, le vedeam acum răspândindu-se printre strănepoții lui Set? Sila pe care o simțeam era egalată numai de remușcarea de a fi fost cel dintâi care molipsise lumea cu ciuma pe care acum mă străduiam din toate puterile, dar fără sorți de izbândă, s-o combat.

Zece generații se născuseră și se stinseseră, iar chipul meu era cel al unuia de cincizeci de ani, brăzdat deja de primele riduri, când am tras concluziile acestea. Căutasem să-mi răscumpăr greșeala punându-mă în slujba binelui oamenilor, iar încercarea mea dăduse greș. Nefiind în stare să mențin între ei dreptatea și înțelegerea, ajunseseam să fiu doar un parazit inutil, îmbrăcat în aur și purpură, baricadat în maiestuosul său palat din care continua să pretindă onoruri și tributuri care nu i se cuveneau. Era mai bine atunci să-mi reiau umila haină de drumeț pribeag, burduful și bocceaua dăruite de Azura, pe care încă le păstram ca pe niște relicve de mare preț, și să fug pe ascuns de toți, îndreptându-mă spre deșert, singura patrie a disperării mele.

Ceea ce am și făcut într-o noapte, după ce le-am îngăduit tuturor să se retragă, atât curtenilor alături de care sărbătorisem un ultim banchet, cât și servitorilor aflați în suita regelui. Măcar o dată aveam să mă dezbrac singur, și nu voiam ca nimeni să stea de pază înarmat în fața ușii mele. Poruncile acelea neobișnuite le-au trezit o stupoare vădită, dar mi-au dat ascultare. Acum, în jurul camerelor mele nu mai auzeam niciun zgomot. Ieșind pe terasa acoperită, mi-am zărit sora din cer, care-mi arunca o privire plină de așteptări. Da, noi doi aveam să fim din nou împreună. Am tras pe mine haina veche de cânepă, am pus câteva fructe în boccea, mi-am umplut burduful nu cu vinul cel parfumat din care obișnuia să soarbă regele înainte de culcare, ci cu apă proaspătă adusă de slujnice ca el să se îmbăieze, și în vârful picioarelor am părăsit palatul.

IATĂ, MĂ AFLAM DIN NOU ÎN TIMPUL MEU, acel timp foarte lent, aproape nemișcat, pe care nu-l puteam împărți cu ceilalți oameni și care, inevitabil, mă făcea străin de întâmplările lor. Acum înțelegeam în ce fel până și acest fapt făcea parte din blestemul meu, din condamnarea mea. Mi se îngăduise să trăiesc atât de mult numai ca să pot fi martor la toate greșelile și eșecurile istoriei oamenilor, istoria aceea plină de violență și de o nesfârșită samavolnicie, pe care eu însumi o inaugurasem în clipa când ridicasem mâna asupra fratelui meu Abel. Iar îngrozitoarea mea experiență nu avea să-i folosească nimănui drept pildă, așa cum mă amăgisem că s-ar putea întâmpla când întemeiasem orașul.

Prin comparație, deșertul aproape că-mi apărea ca un loc primitiv. Tigrii și șerpii își urmau pur și simplu instinctul, procurându-și hrana, și nimeni nu încerca să agonisească mai mult decât avea nevoie ca să supraviețuiască. Până și-n cruzimea lor era un soi de inocență. Oamenii, în schimb... Indiferent cine o fi fost strămoșul lor, acum îmi păreau toți urmașii lui Cain, moștenindu-mi și ducându-mi mai departe vina.

De aceea fugeam din calea lor, dar era tot mai greu să-i evit. Dat fiind că timpul celorlalți trecea atât de repede față de al meu, în jur lumea se schimba văzând cu ochii, iar mișcărilor pe care le făceam eu în spațiu le corespundea de fiecare dată un salt în viitor. Treceam de un pâlci de palmieri care creșteau în jurul unui izvor într-o zonă nelocuită și, după câteva zile de mărșăluit, uitându-mă în urmă, vedeam cum în locul lor se ridicau zidurile și turnurile unui oraș. Drumul nebătut de picior de om pe care-l urmam, făcându-mi loc printre arbuști, se prefăcea cu repeziciune sub pașii mei într-o cărare bine bătută, iar mai apoi într-o stradă pavată cu pietre.

De la zi la zi, orașele se înmulțeau, iar între unul și altul, deșertul pierdea teren, transformându-se în pământ fertil, marcat din loc în loc de sate și irigat de o rețea de canale ca acelea care poruncisem să fie săpate în jurul cetății Enoh. Până și pentru mine, care îndurasem atâtea dezamăgiri, era un

spectacol îmbucurător. Cât era de inteligent și de harnic neamul oamenilor, din moment ce putea să supună propriei voințe natura însăși și să ridice grădini din pământurile cele mai aride... Dacă aveau s-o țină tot așa, lumea ar fi putut deveni cu adevărat un al doilea Rai, numai de n-ar fi încolțit în neamul omenesc, alături de inteligență și hărnicie, sămânța invidiei și a neînțelegerii. De fapt, nu mult după aceea, mi-am dat seama că ceea ce deja trăisem între zidurile orașului Enoh se repeta acum la o scară cu mult mai mare. Orașele bogate și puternice nu se puteau mulțumi să trăiască în pace laolaltă, și fiecare căuta să-și sporească teritoriile și puterea în defavoarea celorlalte. Astfel, câmpurile acelea atât de rodnice erau periodic devastate de armate invadatoare, bătălii îngrozitoare colorau în roșu apa râurilor și a canalelor, satele cădeau pradă flăcărilor, țăranii pașnici erau trecuți prin foc și spadă sau luați robi. Nu era zi în care undeva, într-un colț din lume, Abel să nu cadă iar pradă dușmăniei ucigătoare a lui Cain.

De-acum era prea târziu să-i mai pun în gardă pe oameni, căci, cu siguranță, un suveran care domnea peste mii de supuși sau conducătorul unei armate uriașe nu ar fi fost dispuși, precum căpeteniile acelor două sate, să acorde vreo brumă de atenție cuvintelor unui vagabond. Și, chiar și dacă ar fi făcut-o, tot n-ar fi folosit la nimic, fiindcă generația imediat următoare avea să înceapă iar să se războiască, alungând drept scrupule inutile învățămintele din moși-strămoși. Eu urmasem sfatul lui Adam când stăruise pe lângă mine să deprind răbdarea?

Trecuseră câteva secole în timpul celorlalți oameni, și, oglundindu-mă în izvoare sau în ochiuri de apă, vedeam o coamă gri înconjurând un chip brăzdat de riduri, când am început să aud tot mai des numele lui Nimrod. Numele acela se răspândea de la un capăt la altul al deșertului, purtat din gură-n gură în toate ținuturile locuite, fiind rostit de fiecare dată cu un amestec de respect și groază. Nimrod era un vânător de animale și de oameni, cel mai cel din câți trăiseră vreodată. Săgețile lui nimereau mereu ținta, armata pe care o conducea era de neînvins. Fără să fi cunoscut vreodată înfrângerea, supusese unul după altul toate orașele din câmpie, făcându-le să îngenuncheze în fața puterii lui, și, foarte curând, avea să se poată proclama chiar conducător al lumii.

Cu cât auzeam povestindu-se despre faptele sale, cu atât mai mult creștea

În mine curiozitatea de a-l cunoaște pe acel conducător plin de glorie. Poate că nu era tocmai rău, mă gândeam, ca întreaga omenire să fie adunată sub un singur sceptru, măcar astfel aveau să înceteze o dată pentru totdeauna războaiele fratricide. De la un capăt la altul al pământului, omenirea avea să devină un singur popor, iar dacă Nimrod, regele ei, se arăta înțelept, atunci avea să cunoască în sfârșit o lungă perioadă de pace. Era adevărat, însă, că despre el se povesteau și lucruri îngrozitoare, fapte de o nemaiauzită cruzime, care-i făceau să tremure de spaimă pe cei care le relatau. Dar poate că sfaturile mele aveau să-l facă să-și domolească cruzimea și să devină un cărmuitor drept și prevăzător. Fără-ndoială, cunoștea istoria lui Cain, iar dacă aș fi reușit să-i vorbesc și să-i mărturisesc cine sunt, nu ar fi fost cu puțință să-mi treacă cu vederea avertismentele, rod al unei experiențe atât de îndelungate și atât de amare.

Astfel, m-am așternut la drum apucând-o spre capitala regatului său, care nu se afla prea departe, și, chiar înainte să ajung acolo, Nimrod cucerise și ultima redută rebelă, devenind cu adevărat singurul stăpânitor al lumii. Când am ajuns în fața zidurilor aceluia oraș, care purta numele Babel, apariția sa extraordinar de impunătoare m-a înfricoșat. În comparație cu acesta, Enoh era un umil sătuc de păstori. Temple, palate somptuoase, scări ample pe care creșteau palmieri și cedri, totul părea făcut pentru a tulbura privirea călătorului cu o splendoare aproape amenințătoare, care stârnea spaimă și cutremur. Nu departe de ziduri, pe un teren întins, lipsit de vegetație, se ridica un turn de cărămidă care, deși era mai înalt decât toate celelalte clădiri din oraș, trebuie să fi fost încă în construcție, căci în jurul lui își vedea de treabă multă lume, iar la marginea aceluia teren am zărit o tabără uriașă, cu siguranță destinată muncitorilor.

Trecând pe sub privirile neîncrezătoare ale paznicilor și ale unor lei maiestuoși de piatră, care o străjuiau de-o parte și de alta, am pătruns pe una dintre porțile a orașului. Una dintre cele o sută, cum aveam să aflu mai târziu, iar ceea ce mi-a fost dat să văd n-a făcut decât să-mi sporească mirarea. Populația Babelului părea alcătuită exclusiv din prinți și prințese, într-atât de izbitor era fastul veșmintelor pe care și cel mai modest dintre locuitori – fie el un hangiu stând în pragul tavernei sau o slujitoare care pășea cu încetineală, ducând pe cap ulciorul cu apă – îl etala cu o

dezinvoltură absolută, ca și cum printre ei o asemenea opulență ar fi fost un lucru de zi cu zi. Fântânile erau nenumărate, și la fel și grădinile. Fațadele palatelor erau împodobite cu pietre de diferite culori, așezate una lângă alta în așa fel încât să creeze imaginile cele mai sugestive, mai ales scene de vânătoare, poate pentru a aduce omagiu îndeletnicirii preferate a suveranului.

Și palatul regal al lui Nimrod, care se ridica în punctul cel mai înalt și central al orașului, era decorat de mozaicuri asemănătoare, atâta doar că aici erau făcute din pietre prețioase, intercalate de foițe de aur care străluceau în bătaia soarelui. Urcând o scară lungă, m-am înfățișat la poarta principală, străjuită de un pluton de gărzi, și am cerut să fiu primit de rege în persoană.

— Tu, înaintea regelui Nimrod? mi-a răspuns unul dintre paznici, privind cu dispreț la haina mea zdrențuită și plină de praf. Și cine ai fi tu, ca să pretinzi așa ceva?

— Unul care, acum multă vreme, a fost rege la rândul său.

— Bagă la cap, străine, Nimrod nu e un simplu rege, el este împăratul nostru, dumnezeul nostru. Iar un dumnezeu nu oferă audiențe așa, cu una, cu două muritorilor de rând.

— Dumnezeul vostru?

— Firește, că doar la fiecare lună nouă îi aducem jertfă, sacrificând fecioare și copii, ca să-i câștigăm bunăvoința, fiindcă el e domnitorul lumii și are putere de viață și de moarte asupra tuturor făpturilor.

— Înțeleg. Prin părțile mele, jertfele i se aduceau Cerului.

— Și pe aici, cândva. Dar acum, că tot pământul a fost cucerit, Cerul e ultimul dușman care ne mai rămâne, ultimul loc care încă se sustrage puterii lui Nimrod, și-atunci de ce să nu-l cucerim și pe acela?

Mi-am adus atunci aminte de planul meu din copilărie prin care voiam să-i dezarmez pe heruvimi, să le smulg din mână sabia de foc ca să pătrund cu forța în grădina Raiului. Întocmai acea nebunie părea să fi pus stăpânire acum pe un întreg popor.

— Cerul e departe, i-am răspuns, se ridică de neatins deasupra noastră. Ce om l-ar putea cuceri vreodată?

— Nu un singur om, ci o mulțime uriașă de oameni, condusă de un domnitor de neînvins și capabil să construiască un turn atât de înalt încât

aproape să atingă norii, atât de înalt încât, urcând până în vârful lui, vom putea să doborâm îngerii cu săgețile noastre. Or să cadă secerați la pământ, precum fazanii, iar noi o să ne ospătăm din carnea lor.

Auzind acestea, mi s-a părut cu atât mai urgent să reușesc să vorbesc cu acel îndepărtat strănepot al meu, baricadat înăuntrul palatului și clocind cele mai absurd de îndrăznețe planuri, cu acel rege înfumurat, care, în loc să cârmuiască omenirea cu înțelepciune, o molipsise cu aroganța lui bolnăvicioasă.

— Condu-mă la Nimrod, i-am spus a doua oară străjerului. Trebuie să-l văd negreșit azi.

— Nici azi, nici mâine, străine. Nimrod nu primește pe nimeni, cu atât mai puțin un vagabond ca tine.

— Mă va primi când îmi va afla numele.

— Și care ar fi acela?

— Nu ți-l pot spune ție, doar lui.

Străjerul a izbucnit într-un hohot de râs zgomotos, la auzul căruia toți ceilalți paznici, care ciuliseră urechile la conversația noastră, l-au imitat, hohotind cu dispreț.

— Ascultă la mine și vezi-ți de drum. Nici dacă ai rămâne aici să implori o întreagă veșnicie, nu ai fi primit dinaintea conducătorului nostru.

Cum rugămințile mele nu foloseau la nimic, am încercat să-i insuflu teamă, așa cum făcusem cândva cu căpetenia aceluia sat.

— Ai grijă ce faci, omule, uite-te bine la semnul pe care-l port în frunte...

Nici nu m-a lăsat să-mi duc vorba la capăt.

— Dispari de-aici! a strigat, și cu o îmbrâncitură puternică m-a împins pe scară.

NU M-AM DAT BĂTUT CU UNA, CU DOUĂ. Prin taverne, în atelierile meșterilor, prin piața cea mare a orașului, unde se vindeau fructe și cereale, cărnuri și brânzeturi, bijuterii și țeșături prețioase din toate colțurile lumii, am încercat să-i iau la întrebări pe locuitori. Putea oare vreunul dintre ei să-mi spună dacă exista vreo cale ca să ajung la suveran? Însă răspunsul era mereu același: nu exista nicio cale. Niciunul dintre ei nu avusese vreodată ocazia nu să-l întâlnească, ci măcar să-l vadă de aproape. Un cordon compact de gărzi îl despărțea de supușii săi de fiecare dată când străbătea străzile orașului spre templul al cărui zeu era și unde primea la jertfele oficiate în onoarea lui. Acesta era singurul moment când putea fi zărit, dar și atunci numai de la distanță, în picioare lângă altar, în mijlocul unei turme de preoți adoratori. Iar, când mergea pe șantier ca să verifice personal în ce punct ajunsese turnul, vestea trecerii sale se răspândea numai și numai deoarece gărzile care-l precedau dădeau ordin să se golească străzile, iar oamenii să se îndepărteze de la ferestre și de la porți. Era evident că marele vânător n-avea încredere în nimeni, fiindu-i frică să nu cadă pradă unui altui vânător, unul mai iscusit, care să-și fi pus în gând să-l detroneze. Sau poate că acel om care avusese îndrăzneala să se proclame dumnezeu nu voia ca semenii lui să-l vadă prea de aproape și să descopere că și el era fragil și făcut din carne, asemenea lor.

În orice caz, mi-am dat seama curând cât de naivă fusese speranța mea să-l întâlnesc între patru ochi pe conducătorul lumii, să-i vorbesc și să-l conving. Chiar dacă, prin absurd, aș fi reușit să trec peste miile de piedici care stăteau între noi, tot ar fi rămas în picioare zidul îngâmfării și al trufiei lui, or acela era un zid de netrecut.

Aș fi vrut să plec de acolo cât mai curând, ca să nu fiu martor la dezastrul care se punea la cale și pe care – printr-o ironie zeflemitoare a Cerului, în care citeam o înăsprire a pedepsei mele – eram în stare să-l prevăd în cele mai mici detalii. Însă o curiozitate ciudată sau, poate, un disperat gest de

compasiune mi-a mânat pașii spre turn, ca să văd cu ochii mei ceea ce urma să se întâmple.

Nu mai văzusem niciodată atâția oameni strânși laolaltă, ba nici măcar nu mă gândeam că există atâția. Bărbați și femei, bătrâni și copii, cu toții munceau până la epuizare în jurul uriașelor cuptoare unde erau arse cărămizile și ale căror flăcări urcau până la nori, aproape anticipând sfidarea îndrăzneță a turnului. Femeile frământau fără oprire argila pentru cărămizi, cu pruncii nou-născuți legați în spinare, și nu-și întrerupeau munca nici măcar când trebuiau să-i alăpteze. Uneori, de undeva de sus, de pe schelele amețitoare, se prăbușea câte un muncitor, care era imediat târât de acolo, fie el viu, rănit sau mort, n-avea nicio importanță, esențial era ca ritmul să nu se întrerupă, iar construcția să meargă mai departe fără nicio piedică, conform datelor stabilite. Iar pe spinarea celui care încetinea preț de o clipă se abătea fără milă biciul supraveghetorilor.

Eu, care adusesem răul în lume, nu-mi imaginasem niciodată că răul poate crește până la o asemenea lipsă de măsură. În comparație cu ceea ce vedeam, până și ideea de a-i doborî pe îngeri cu lovituri de săgeată și de a te ospăta din carnea lor mi se părea visul inocent al unui copil. Eu, care sfâșiasem cu lovituri de piatră trupul lipsit de apărare al lui Abel, acum nu mi-am putut stăpâni lacrimile în fața acelei cruzimi de gheață, lipsită de patimă, cu care omul se abătea asupra altui om, fratele asupra fratelui. Supraveghetorul care mânua biciul, sclavul cu spatele numai dâre de sânge, Nimrod în palatul său regal acoperit de aur și pietre prețioase, cu toții veneau din aceeași casă, din coliba lui Adam. Dar, dacă eu îmi mai aminteam acest lucru, ei îl uitaseră cu desăvârșire.

Am continuat să-i urmăresc până la apusul soarelui, incapabil să-mi smulg privirea de la spectacolul acela, apoi mi-am căutat loc să adorm undeva la marginea taberei. Sora mea luna urca încet pe bolta cerului. Poate că și ea simțea că ar avea ceva să-și reproșeze, căci lumina ei era slabă și melancolică, precum o lacrimă argintie vărsată pentru destinul lumii.

Abia ce ațipisem când în starea aceea de veghe am început să aud un sunet ciudat, oarecum asemănător cu trilul unei păsări, însă mult mai variat și mai complex. Mirat peste măsură, am deschis ochii și-am ascultat mai atent. Nu mai auzisem vreodată ceva asemănător și eram curios să aflu

despre ce e vorba. M-am ridicat în picioare și am pornit pe urmele acelui sunet până în tabără, fiindcă de acolo părea să vină. Cu cât mă apropiam, cu atât devenea mai limpede și mai distinct. Aveam impresia că-mi ține o cuvântare, dar fără cuvinte, o cuvântare limpede, șoptită, pe care mintea mea nu reușea s-o prindă, în timp ce inima se lăsa cucerită pe de-a-ntregul. Dacă mai înainte mi se păruse trilul unei păsări, de la un punct încolo mi-a amintit de vocea stinsă a lui Abel, căci avea același timbru blând, convingător. Dar acea armonie cu toată făptura, care se întrezărea mereu în cuvintele lui Abel ca o certitudine, aici devenea dubiu, speranță, nostalgie.

Tabăra era alcătuită din diferite grupuri de corturi, câte unul pentru fiecare neam, în mijlocul cărora se deschidea un spațiu larg și gol. Când am ajuns acolo, am văzut nenumărați muncitori, de ambele sexe și de toate vârstele, care stăteau roată pe marginea acelui spațiu. În mijloc ardea un foc mare, iar lângă el stătea în picioare un băiat de vreo cincisprezece ani. Imediat mi-am dat seama că el era cel care scotea acel sunet. Aproape de buze ținea tulpina găurită a unei trestii în care sufla, iar răsuflarea lui, trecând prin acel spațiu lunguiet, se transforma într-un sunet mângâietor, care îi legăna cu blândețe, îndemnându-i la odihnă pe oamenii frânți de oboseala zilei. M-am așezat printre ei, ceva mai într-o parte, și-am continuat să ascult cu încântare. După o vreme, tânărul a dezlipit câteva clipe trestia de buze, iar, când a început din nou să sufle, sunetul care a ieșit era cu totul diferit, avea un ton vesel și însuflețit, care i-a atras pe cei tineri sau pe ascultătorii mai puțin obosiți în mijlocul acelui spațiu, unde au început să se miște urmând ritmul melodiei și să se rotească în cerc, în jurul focului. S-au învârtit astfel vreme îndelungată, fără să se oprească, de parcă magia acelui sunet le-ar fi redat forțele și ar fi șters orice apăsare din sufletele lor. Până și eu mă simțeam revigorat și întremat, încât am fost aproape ispitit să mă alătur cercului și să gust măcar o dată bucuria de a mă simți om printre oameni.

Luna era deja sus pe bolta cerului, focul se stingea încet, cu ultimele zvâcniri, când băiatul a încetat să mai sufle și a băgat trestia la loc în geanta pe care o purta legată la centură. Apoi s-a apropiat de cercul muncitorilor și i-a dat roată, adunând de ici, de colo câte-o mică pomană: un fruct, o monedă, o bucată de pâine, pe care o lua din mâinile întinse ale celor care i-

o dăruiau și o strecura în geantă, înclinându-și ușor capul în semn de mulțumire. În cele din urmă, a ajuns în fața mea, și atunci, văzându-l de aproape, am observat ceva ce mi-a tăiat respirația. Pe chipul brun ca o curmală, băiatul avea ochi mari de culoarea lapislazuli, ochii albaștri ai Azurei, care preț de o clipă, înainte să și-i mute în altă parte, m-au privit cu blândețe.

Abia mi-am revenit din stupoare la timp ca să-l caut cu privirea pe tânărul care se îndepărta spre marginea taberei, și m-am grăbit să-l urmez, mai întâi în tăcere, aproape pe ascuns. Voiam să-i vorbesc cu tot dinadinsul, dar numai între patru ochi, așa că pentru a mă apropia de el am așteptat să ajungem departe de corturi.

— Oprește-te! i-am strigat atunci. Oprește-te, te rog, și spune-mi cine ești.

— Nu mă cunoști? mi-a răspuns el, îndreptând spre mine lumina ochilor săi albaștri. Ciudat, aici știu toți cine sunt, știu că aparțin stirpei lui Cain, neamului blestemat. Din acest motiv, deși le place atât de mult să-mi asculte muzica, nu mă lasă să dorm alături de ei în tabără.

Ochii aceia nu mă înșelaseră, băiatul din fața mea era un urmaș îndepărtat al Azurei, rod al iubirii noastre nefericite. Când părăsisem coliba, Azura purta cu adevărat un copil în pântec, iar din acel copil se născuse un întreg neam, neamul lui Cain, după cum spusese băiatul, moștenitorul blestemului meu.

— Dacă te tragi din Cain, din cel ce și-a ucis fratele, nu mă miră că ceilalți nu vor să-și împartă locuința cu tine. Și strămoșului tău, după cum ai fi știind deja, i-a fost menită aceeași soartă. Dar, spune-mi, ce va să zică acel cuvânt pe care l-ai folosit mai înainte? Nu-i cunosc înțelesul.

— Ce cuvânt?

— Ai spus că oamenii de pe șantier nu te primesc să înnoptezi printre ei, dar le place să asculte... cred că te refereai la ceea ce, puțin mai înainte, am auzit și eu, la sunetul acela ciudat care ieșea din trestia ta.

— Muzica, firește. Cu adevărat n-ai auzit muzică până acum? Trebuie că vii din locuri foarte îndepărtate...

— Da, foarte îndepărtate.

— Sunetul care iese din trestie când suflu în ea, mi-a explicat atunci, se

numește muzică. Iar trestia, dacă tot vrei să știi, e de fapt un flaut. Cel care l-a creat, împreună cu lăuta, a fost strămoșul nostru Iubal, născut din sămânța lui Cain, la a șaptea generație.

— Iubal...

— Și eu port acest nume, în onoarea lui. De atunci, au trecut multe secole, dar și azi, numai noi, urmașii lui Iubal, noi cainiții, neamul blestemat, suntem cei care cântăm din flaut și din lăută, colindând de la un sat la altul și trăind din pomenile primite.

— Nu aveți nici măcar o bucată de pământ?

— Nici una. Cain avea mult pământ, dar l-a profanat când a vărsat pe el sângele fratelui său. Astfel, nouă, urmașilor săi, ne-a fost interzis pe veșnicie să mai semănăm câmpurile sau să mai tragem vreo brazdă cu plugul. Nici măcar turme de animale nu putem crește, fiindcă acelea îi aparțineau lui Abel.

Dacă la început mă gândisem să-i dezvălui cine sunt, între timp mă răzgândisem. Când băiatul ar fi aflat că tocmai eu eram cauza nenorocirii lui și a întregului său neam, nu mi-aș mai fi găsit curajul să-l privesc în ochi.

— Sărmane Iubal, i-am spus, îți deplâng cu adevărat soarta. Așadar acesta e motivul pentru care muzica ta e atât de tristă, atât de plină de nostalgie? Fiindcă este arta neamului blestemat?

Băiatul a zâmbit.

— Muzica mea poate să fie și foarte veselă, așa cum ai auzit puțin mai înainte. Dar, veselă sau tristă, însoțește munca fiilor lui Set, învățându-i cât de fragil și de prețios este destinul omului, dar și cum în toți, chiar și în urmașii lui Cain, trăiește amintirea de neșters a Raiului.

— Da, am spus emoționat. Și eu am auzit Raiul în sunetul flautului tău. Dar ceilalți par să fi devenit surzi. Nimrod... Ideea nebunească de a construi acest turn ca să se războiască cu Cerul... Și astfel oamenii vor atrage asupra lor o nenorocire și mai mare decât cea pricinuită de Cain. De fapt, turnul o să se prăbușească, ajungând praf și pulbere, iar oamenii, care acum sunt strânși sub un singur sceptru, se vor împrăștia pe tot cuprinsul pământului. Popoarele vor ajunge să vorbească limbi diferite, iar dușmănia va crește între ele dincolo de orice măsură, pentru că nici unul nu va mai

putea să se înțeleagă cu celălalt.

Iubal m-a privit cu uimire.

— Nu înțeleg, bătrâne, cum ai putea tu să prevezi toate acestea cu o asemenea siguranță. Dar, la urma urmei, ar fi logic ca turnul să se prăbușească, fiindcă nu aceea este calea dreaptă ca să te sui până la cer.

— Și care să fie atunci? A ta? Muzica ta, suavă precum vocile îngerilor? Da, poate că ai dreptate. Știi, și eu am încercat cândva, demult, să mă cațăr până acolo sus, să-mi trimit acolo sus fumul jertfei. Dar am fost respins, sau cel puțin așa credeam.

— Și-acum nu mai crezi la fel?

— Acum cred că o mână atotputernică a culcat la pământ fumul meu din același motiv pentru care va doborî și acest turn.

— Ca să pedepsească îngâmfarea?

— Ca să ne învețe să-i fim credincioși pământului, patriei noastre. Să-l iubim, să-l cultivăm... Tu nu știi cât regret ceea ce atunci mi se părea un destin potrivit: să înfig plugul într-un câmp, să semăn, să strâng recolta, an după an. Să mă supun veșnicului ciclu al anotimpurilor, iar în întoarcerea primăverii să pot întrezări urma pe pământ a Raiului. Să-l sărbătoresc, poate cântând la flaut.

— Să semăn, să strâng recolta... a repetat băiatul. Pentru urmașii lui Set aceste lucruri sunt obișnuite, se fac din instinct. Tu, în schimb, vorbești despre ele ca despre un miraj din acelea care-i apar în mijlocul deșertului drumetului ajuns la capătul puterilor. Nu pari să faci parte din neamul lor. Spune-mi, ești poate un frate de-al meu?

— Acesta e un cuvânt pe care nu aș vrea să-l mai aud, i-am răspuns, în timp ce inima mi se strângea ca într-o menghină dureroasă. Eu nu mă mai pot numi fratele nimănui, nici al lui Set și cu atât mai puțin al celui alt, pe care nici nu îndrăznesc să-l numesc. Frate... Abia acum înțeleg cât este de frumos acest cuvânt.

— Dar cine ești? m-a întrebat băiatul.

Poate că intuise ceva, pentru că ochii lui albaștri mă țintuiau cu un amestec de spaimă și bunătate.

— Cineva care locuiește în noapte, am răspuns, și a fost atras lângă foc de sunetul flautului tău. Unul care cunoaște mult prea bine trecutul și, tot

mult prea bine, poate ghici viitorul.

— Prăbușirea turnului? Dar, și dacă are să cadă, o să construiască altul.

— Da, o să construiască altul, și multe altele. Folosind tehnici tot mai bune, cum tot mai bune și mai puternice le vor fi și armele cu care se vor război. Însă tu, Iubal, aparții neamului lui Cain, tu știi deja cum sfârșesc toate acestea, nu te alătura nebuniei lor. Ca despăgubire pentru blestemul căzut asupra ta, ți s-a dat o artă în stare să aducă pe pământ vocea îngerilor, iar asta e cu adevărat o despăgubire generoasă, un dar la care nu m-aș fi așteptat vreodată. Așadar, fii cu sufletul împăcat și mergi în continuare pe calea ta. Rămâi la marginea taberei și cântă-le urmașilor lui Set aceste două cuvinte: Rai, frate. Învață-i, cu muzica ta, că cele două sunt unul și același cuvânt.

I-aș mai fi vorbit, dar un suspin adânc mi-a gătit vocea și nu voiam ca acel fiu al meu să mă vadă plângând. Mi-am luat la revedere de la el făcându-i cu mâna și, din nou, întorcând spatele lumii dezlănțuite a oamenilor, am pornit spre deșertul căruia îi aparțin.

SFÂRȘIT